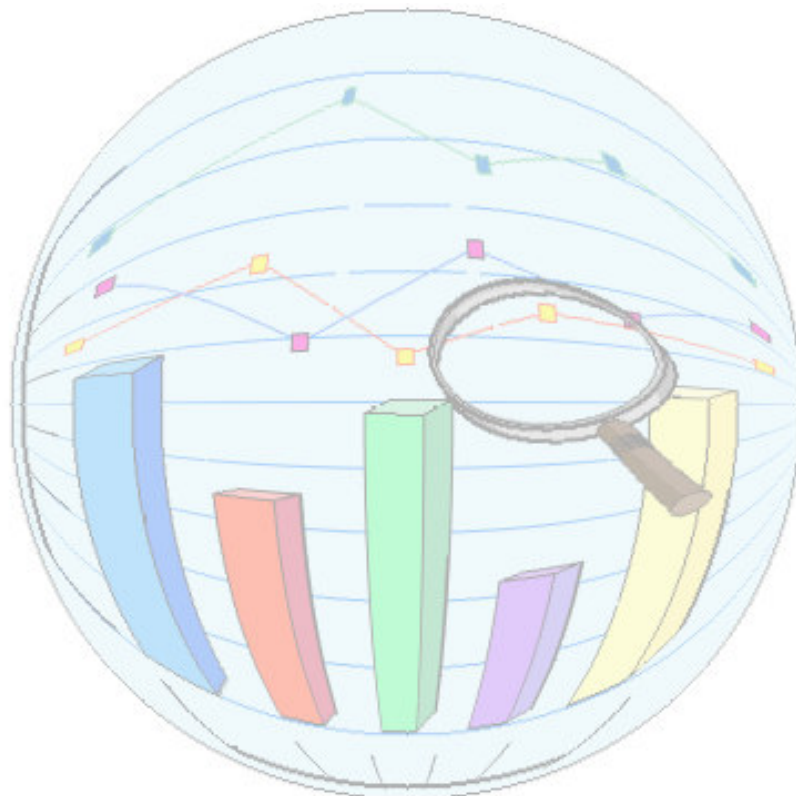

INFORMACIJA
O POSLOVANJU GOSPODARSKIH DRUŽB,
SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV IN ZADRUG
V POMURSKI REGIJI
V LETU 2010

I.	UVOD	4
II.	POVZETEK	6
III.	REZULTATI POSLOVANJA DRUŽB	8
1.	RAZVRSTITEV DRUŽB PO VELIKOSTI, DEJAVNOSTIH IN OBČINAH	11
2.	ZBIRNI REZULTATI POSLOVANJA DRUŽB	14
2.1.	PRIHODKI	14
2.2.	ODHODKI	16
2.3.	DODANA VREDNOST	18
2.4.	ČISTI DOBIČEK IN ČISTA IZGUBA	20
3.	SREDSTVA IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV DRUŽB	22
IV.	REZULTATI POSLOVANJA PODJETNIKOV	25
1.	RAZVRSTITEV PODJETNIKOV PO VELIKOSTI, DEJAVNOSTIH IN OBČINAH	26
2.	ZBIRNI REZULTATI POSLOVANJA PODJETNIKOV	29
2.1.	PRIHODKI	29
2.2.	ODHODKI	30
2.3.	DODANA VREDNOST	31
2.4.	PODJETNIKOV DOHODEK IN NEGATIVNI POSLOVNI IZID	32
3.	SREDSTVA IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV PODJETNIKOV	33
V.	REZULTATI POSLOVANJA ZADRUG	34
VI.	GOSPODARSKA MOČ POMURSKE REGIJE	35

Seznam preglednic

- Preglednica 1: Število predloženih letnih poročil v obdobju 2006-2010
- Preglednica 2: Pomembnejše postavke poslovnega izida družb
- Preglednica 3: Poslovanje gospodarskih družb v obdobju 2001-2010
- Preglednica 4: Prikaz poslovnega izida družb v letu 2010 po stopnjah
- Preglednica 5: Temeljni podatki o poslovanju družb razvrščeni po velikosti
- Preglednica 6: Temeljni podatki o poslovanju družb razvrščeni po dejavnostih
- Preglednica 7: Temeljni podatki o poslovanju družb po občinah
- Preglednica 8: Obseg in struktura prihodkov družb
- Preglednica 9: Obseg in struktura odhodkov družb
- Preglednica 10: Obseg in struktura neto dodane vrednosti družb po dejavnostih
- Preglednica 11: Poraba neto dodane vrednosti družb
- Preglednica 12: Obseg in struktura čistega dobička, čiste izgube družb po dejavnostih
- Preglednica 13: Bilanca stanja pomurskih družb na dan 31.12.2010
- Preglednica 14: Gibanje neto podjetnikovega dohodka v obdobju 2002-2010
- Preglednica 15: Temeljni podatki o poslovanju podjetnikov razvrščeni po dejavnostih
- Preglednica 16: Temeljni podatki o poslovanju podjetnikov po občinah
- Preglednica 17: Obseg in struktura prihodkov podjetnikov
- Preglednica 18: Obseg in struktura odhodkov podjetnikov
- Preglednica 19: Dodana vrednost, izguba na substanci podjetnikov po dejavnostih
- Preglednica 20: Podjetnikov dohodek in negativni poslovni izid po dejavnostih
- Preglednica 21: Bilanca stanja podjetnikov na dan 31.12.2010
- Preglednica 22: Obseg in struktura čistega dobička, čiste izgube zadrug po dejavnostih
- Preglednica 23: Primerjava pomembnejših postavk poslovnega izida družb v regiji z republiko
- Preglednica 24: Temeljni kazalniki o poslovanju družb v regiji in republici
- Preglednica 25: Primerjava pomembnejših postavk poslovnega izida podjetnikov v regiji z republiko
- Preglednica 26: Temeljni kazalniki o poslovanju podjetnikov v regiji in republici
- Preglednica 27: Primerjava pomembnejših postavk poslovnega izida zadrug v regiji z republiko
- Preglednica 28: Temeljni kazalniki o poslovanju zadrug v regiji in republici

I. UVOD

V informaciji sta predstavljena poslovni izid in premoženjsko finančni položaj gospodarskih družb (v nadaljevanju: družbe), zadrug in samostojnih podjetnikov posameznikov (v nadaljevanju: podjetniki) s sedežem v Pomurski statistični regiji (v nadaljevanju: Pomurski regiji) v letu 2010. Podlaga so podatki¹ iz letnih poročil za leto 2010, ki so jih navedeni poslovni subjekti, v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah (v nadaljevanju: ZGD-1²), za namen državne statistike, predložili Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju: AJPE) do 31. marca 2011.

Posamezni poslovni subjekti so podatke iz letnih poročil za namen državne statistike oziroma za namen spremljanja ekonomskih gibanj na različnih ravneh predložili na poenoteni obrazci, ki jih je AJPE predpisala z Navodilom o predložitvi letnih poročil in drugih podatkov gospodarskih družb, zadrug in samostojnih podjetnikov posameznikov³. Z navodilom so za zadruge in podjetnike predpisani nekoliko drugačni poenoteni obrazci kot za družbe, zato jih v informaciji obravnavamo posebej. Pri podjetnikih sta posebej predstavljena poslovni izid in premoženjsko finančni položaj majhnih samostojnih podjetnikov, saj v Pomurski regiji v letu 2010 ni bilo podjetnikov, ki bi po velikosti sodili med srednje in velike.

Podatkov iz letnih poročil za namen državne statistike ne predlagajo banke, zavarovalnice, hranilnice, pooblaščenice investicijskih družb in določeni skladi, saj ne poslujejo po kontnem načrtu za družbe in tako zanje predpisana vsebina podatkov iz letnih poročil na poenoteni obrazci ni primerna. V informacijo tudi niso vključeni podatki družb, ki so bile v letu 2010 izbrisane iz Sodnega registra in podatki podjetnikov, ki so v letu 2010 prenehali s poslovanjem. Prav tako v informaciji tudi ni podatkov o družbah, zadrugah in podjetnikih, ki so v stečajnem ali likvidacijskem postopku.

Ob upoštevanju navedenih izjem ugotavljamo, da je podatke iz letnih poročil za leto 2010 AJPE v predpisanem roku predložilo 1.579 družb, 3.339 podjetnikov in 36 zadrug.

Preglednica 1: Število predloženih letnih poročil v obdobju 2006-2010

	Število predloženih letnih poročil				
	2010	2009	2008	2007	2006
GOSPODARSKE DRUŽBE	1.579	1.447	1.376	1.268	1.176
SAMOSTOJNI PODJETNIKI	3.339	3.260	3.127	2.996	2.900
ZADRUGE	36	35	37	37	37

Pri presoji poslovanja družb in zadrug v letu 2010 je treba upoštevati, da letna poročila družb in zadrug, zavezanih k reviziji, še niso revidirana, kar pomeni, da bodo po opravljeni reviziji rezultati njihovega poslovanja lahko tudi drugačni.

¹ Podatki, predloženi v evrih, so v informaciji prikazani v tisoč evrih, deleži pa na eno decimalno mesto.

² Uradni list RS, št. 42/2006 (60/2006 popr.), 26/2007-ZSDU-B, 33/2007-ZSReg-B, 67/2007-ZTFI (100/2007 popr.), 10/2008, 68/2008, 23/2009 Odl.US: U-I-268/06-35, 42/2009, 83/2009 Odl. US: U-I-165/08-10, Up-1172/08-14, Up-379/09-8, 33/2011.

³ Uradni list RS, št. 7/2008, 8/2009, 107/2009 in 109/2010.

Obseg gospodarske aktivnosti in s tem poslovni rezultati družb, podjetnikov in zadrug so tudi v letu 2010 bili pod vplivom različnih dejavnikov gospodarskih in finančnih gibanj⁴:

- **Cene življenjskih potrebščin** so se v letu 2010 povečale za 1,8%⁵, v letu 2009 pa le za 0,9%.
- **Cene industrijskih izdelkov pri proizvajalcih** so se povečale za 2,0%, medtem ko so se v letu 2009 prvič v zadnjih petih letih zmanjšale za 0,4%.
- **Obseg industrijske proizvodnje** se je v letu 2010 povečal za 6,7%, pri čemer so za osnovo vzeti podatki leta 2009, v katerem je bil obseg industrijske proizvodnje manjši kar za 16,9% glede na leto 2008. Po dveh letih upada obsega industrijske proizvodnje je torej v letu 2010 vendarle prišlo do njegove rasti.
- V letu 2010 je bila vrednost **izvoza** 18.237.871 tisoč evrov, vrednost **uvoza** pa 19.638.439 tisoč evrov. Izvoz je bil v primerjavi z letom 2009 večji za 14%, uvoz pa za 15%. Pokritost uvoza z izvozom se je tako poslabšala. V letu 2010 je znašala 92,9%, v letu 2009 pa 94,1%.
- **Povprečna temeljna obrestna mera** v letu 2010 je bila 1,92%, v letu 2009 pa 1,12%⁶.

⁴ Vir podatkov o rasti cen, o obsegu industrijske proizvodnje in o zunanjetrgovinski menjavi je Statistični urad Republike Slovenije.

⁵ Podatek o rasti cen življenjskih potrebščin se nanaša na povečanje teh cen v obdobju januar-december 2010 v primerjavi z obdobjem januar-december 2009.

⁶ Vir podatkov: Bilten Banke Slovenije, januar 2011, letnik XX, številka 1, str. II-28.

II. POVZETEK

Pomursko gospodarstvo je v zadnjih desetih letih bilo podvrženo kar precejšnjemu nihanju v uspešnosti poslovanja. Po letu 2007, ko je gospodarstvo zabeležilo najboljši poslovni rezultat, se je trend nadaljeval v smeri poslabšanja vse do leta 2010, ko je pomurskim **gospodarskim družbam** uspelo izboljšati poslovni rezultat.

Če pogledamo rezultat pred obdavčitvijo so pomurske družbe leto 2010 zaključile celo z dobičkom, saj so bili skupni prihodki višji od skupnih odhodkov. Po pokritju davka od dobička so družbe izkazale neto čisto izgubo v višini 7.680 tisoč evrov, kar je za več kot polovico manj kot v letu 2009. Takšen rezultat je posledica očiščenih bilanc, predvsem pri srednjih družbah, ki so na račun oslabitve premoženja v letu 2009, v bilancah izkazovale še visoke izgube, medtem ko so leto 2010 zaključile z neto čistim dobičkom.

Po obsegu gospodarske aktivnosti in vplivu na končni poslovni rezultat so v ospredju družbe s področja delovno intenzivne predelovalne dejavnosti. Družbe v tej dejavnosti so v primerjavi z letom poprej ustvarile 2,6-krat nižji obseg neto čiste izgube in to predvsem na račun ugodnih rezultatov pri proizvodnji kovinskih izdelkov, živil in motornih vozil, prikolic ter polprikolic. Do manj ugodnih premikov je prišlo pri sicer najuspešnejših družbah s področja trgovine in gradbeništva, kjer so oboje zmanjšale obseg neto čistega dobička.

Ugodnejše rezultate beležimo predvsem na račun boljše gospodarske aktivnosti družb. Tako so družbe v regiji prvič po več letih beležile hitrejšo rast prihodkov od vseh družb v republiki in to za 1,5 odstotnih točk. Obseg odhodkov je bil nižji za 0,8 odstotne točke. Ugodnejšo rast beležimo tudi pri neto dodani vrednosti, saj je bila le-ta višja za 0,9 odstotnih točk. Pomurske družbe tako prvič po več letih ne zaostajajo v gospodarnosti. Celotna gospodarnost poslovanja je tako na enaki ravni kot v republiki, nekoliko zaostajajo družbe v regiji pri gospodarnosti poslovanja. Obseg skupnih prihodkov je uspelo v regiji povečati 816 družbam. Med vsemi prihodki najvišjo rast beležimo pri prihodkih na trgih EU (31%). Prihodke na tujih trgih je uspelo povečati 300 družbam v regiji. Najbolj izvozno dejavne so družbe s področja predelovalne dejavnosti, natančneje družbe s področja proizvodnje kovinskih izdelkov, strojev in naprav.

Kljub ugodnim premikom temeljnih ekonomskih kategorij, ekonomska moč regije stagnira. Tako ostaja delež prihodkov, odhodkov, neto dodane vrednosti in ustvarjenih dobičkov nespremenjen. Občutno se je zmanjšal le delež v izgubah.

Razkorak z republiko še vedno ostaja. Tako v Pomurju zaostajamo pri prihodkih na zaposlenega za 32%, pri neto dodani vrednosti na zaposlenega za 28% in pri bruto plači na zaposlenega za 16%. Gledano po regijah tudi letos pomurske družbe dosegajo najnižjo neto dodano vrednost na zaposlenega (25.799 evrov), prav tako so bile delavcem v regiji izplačane najnižje plače (1.152 evrov). Še najbolj se pomurskemu povprečju približa Notranjsko-kraška regija s 27.040 evri neto dodane vrednosti in 1.172 evri plače na zaposlenega.

V Pomurju so v letu 2010 pozitivno poslovali le **samostojni podjetniki**. Letno poročilo na poenotenih obrazcih je predložilo 3.339 podjetnikov. Ugotovili so neto podjetnikov dohodek v višini 13.005 tisoč evrov. 75,3% vseh podjetnikov je izkazalo podjetnikov dohodek, 24,0% podjetnikov negativni poslovni izid, preostali podjetniki so poslovali s pozitivno ničlo. Pozitivni končni izid je bil ugotovljen na vseh področjih dejavnosti.

Najuspešnejše so poslovali podjetniki s področja gradbeništva. Podjetniki te dejavnosti imajo največ zaposlencev, s katerimi so ustvarili največ čistih prihodkov od prodaje in izkazali najvišji neto podjetnikov dohodek in najvišjo neto dodano vrednost.

Na zaostajanje regije za državo kažejo temeljni kazalniki poslovanja pomurskih podjetnikov. Pomurski podjetniki so dosegli slabšo celotno gospodarnost in slabšo gospodarnost poslovanja. Pri prihodkih na zaposlenega zaostajajo za 20,3%, pri ustvarjenem neto podjetnikovem dohodku na zaposlenega pa za 27,8%. Pomurski podjetniki so uspešnejši pri donosnosti sredstev in kapitala. Izboljšala se je tudi čista dobičkovnost prihodkov za 2,2%, medtem ko se je na nivoju države poslabšala za 0,7%. V povprečju je delavec zaposlen pri podjetnikih mesečno prejel 841 evrov bruto plače (v republiki 864 evrov), kar je za 311 manj evrov od zaposlenega v pomurskih gospodarskih družbah.

V letu 2010 je v Pomurju poslovalo 36 **zadrug**. Tako kot gospodarske družbe so tudi zadruge ob koncu leta 2010 ustvarile neto čisto izgubo v višini 289 tisoč evrov, kar predstavlja 56,8 odstotni delež v republiki Sloveniji. Takšen rezultat je odraz slabega poslovanja zadrug s področja trgovine in gradbeništva. Pomurske zadruge so v letu 2010 dosegle višjo rast prihodkov in odhodkov kot zadruge na nivoju države. Ustvarile so za 9,4 odstotne točke višjo rast neto dodane vrednosti.

III. REZULTATI POSLOVANJA DRUŽB

Če pogledamo rezultat pred obdavčitvijo, so pomurske družbe leto 2010 zaključile celo z dobičkom, saj so bili skupni prihodki višji od skupnih odhodkov, za znesek neto celotnega dobička⁷, v višini 453 tisoč evrov. Če pri tem upoštevamo še znesek obračunanega davka iz dobička uspešnih družb (7.167 tisoč evrov) ter znesek odloženih davkov (966 tisoč evrov), je končni rezultat poslovanja pomurskih gospodarskih družb neto čista izguba⁸ v višini 7.680 tisoč evrov.

Preglednica 2: Pomembnejše postavke poslovnega izida družb

POSTAVKE POSLOVNEGA IZIDA	Znesek v tisoč €		Indeks 2010/2009	Delež v prihodkih v %	
	2010	2009		2010	2009
Prihodki	1.806.849	1.660.294	108,8	100,0	100,0
Odhodki	1.806.396	1.677.422	107,7	100,0	101,0
Dodana vrednost	426.806	401.872	106,2	23,6	24,2
Izguba na substanci	6.600	3.140	210,2	0,4	0,2
Neto dodana vrednost	420.205	398.732	105,4	23,3	24,0
Davek iz dobička	7.167	9.180	78,1	0,4	0,6
Odloženi davek	966	-9.493	-	0,1	-0,6
Čisti dobiček	47.036	47.998	98,0	2,6	2,9
Čista izguba	54.716	64.813	84,4	3,0	3,9
Neto čisti dobiček + Neto čista izguba -	-7.680	-16.815	45,7	-0,4	-1,0
Bilančni dobiček	262.624	252.902	103,8	14,5	15,2
Bilančna izguba	85.638	59.253	144,5	4,7	3,6
Neto bilančni dobiček · Neto bilančna izguba -	176.987	193.649	91,4	9,8	11,7

⁷Neto celotni dobiček je pozitivna razlika med prihodki in odhodki.

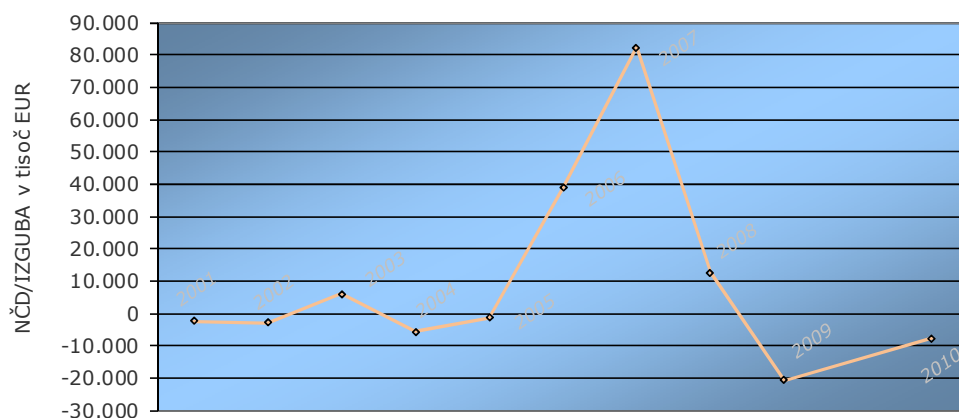
⁸Neto čista izguba je neto celotna izguba, povečana za obračunane davke in zmanjšana za neto odložene davke oz. negativna razlika med čistim dobičkom in čisto izgubo.

Pomursko gospodarstvo je v zadnjih desetih letih bilo podvrženo kar precejšnjemu nihanju uspešnosti poslovanja. Iz prikaza rezultatov poslovanja v daljšem časovnem obdobju je razvidno, da se je krivulja, ki prikazuje končni rezultat poslovanja pomurskih gospodarskih družb v posameznem letu, po letu 2007, ko je bil dosežen vrh uspešnosti poslovanja, ponovno v letu 2010 obrnila navzgor. Po dveletnem slabšanju rezultatov poslovanja, se sedaj nakazuje preobrat.

Preglednica 3: Poslovanje gospodarskih družb v obdobju 2001-2010

LETO	ČISTI DOBIČEK (v tisoč €)	ČISTA IZGUBA (v tisoč €)	NETO ČISTI DOBIČEK + NETO ČISTA IZGUBA - (v tisoč €)
2001	36.034	38.483	-2.450
2002	35.487	38.294	-2.807
2003	41.617	35.755	5.862
2004	38.097	43.808	-5.710
2005	42.606	44.004	-1.398
2006	53.414	14.549	38.865
2007	102.303	19.997	82.306
2008	66.400	53.841	12.559
2009	48.556	69.345	-20.789
2010	47.036	54.716	-7.680

Gibanje neto čistega dobička/izgube v obdobju 2001-2010

V primerjavi z letom 2009 so tako družbe izboljšale poslovanje. Ustvarile so za dobrih 60% nižji obseg neto čiste izgube (preglednica 3⁹). Takšen rezultat je posledica zmanjšanja izgub na področju finančnega delovanja, kjer so družbe izkazale neto negativen rezultat v višini 28.224 tisoč evrov, kar je za dobro polovico manj kakor v preteklem letu. Iz poslovanja ter z drugim delovanjem so ustvarile neto pozitiven rezultat, vendar se je obseg dobičkov v čistem, poslovnem delu prav tako zmanjšal za 47,9%, v podbilanci drugih prihodkov in odhodkov pa za 7,6%.

Preglednica 4: Prikaz poslovnega izida družb v letu 2010 po stopnjah

	PRIHODKI		ODHODKI		RAZLIKA
	znesek v tisoč €	delež v %	znesek v tisoč €	delež v %	znesek v tisoč €
SKUPAJ	1.806.849	100,0	1.806.396	100,0	453
Poslovni	1.769.323	97,9	1.752.586	97,0	16.737
Finančni	21.914	1,2	50.138	2,8	-28.224
Drugi	15.612	0,9	3.672	0,2	11.941

⁹Rezultati poslovanja v letih 2001-2010 so izračunani na podlagi podatkov iz letnih poročil na poenotениh obrazcih, ki so jih družbe predložile za posamezna leta. To pomeni, da se lahko podatki za leto 2009 razlikujejo od podatkov, ki so jih v poenotene obrazce za leto 2010 družbe vpisale v stolpec za prejšnje leto, ker je število družb, ki so predložila letna poročila na poenotениh obrazcih, po posameznih letih različno.

1. RAZVRSTITEV DRUŽB PO VELIKOSTI, DEJAVNOSTIH IN OBČINAH

Družbe se v skladu s 55. členom ZGD po velikosti razvrščajo v mikro, majhne, srednje in velike. Velikost družb je opredeljena s tremi merili: povprečno število zaposlenih v poslovnem letu, čisti prihodki od prodaje in vrednost aktive ob koncu poslovnega leta; pri čemer mora družba izpolnjevati vrednosti dveh od treh meril, in sicer na podlagi podatkov dveh zaporednih poslovnih let.

Preglednica 5: Temeljni podatki o poslovanju družb razvrščeni po velikosti

TEMELJNI PODATKI	DRUŽBE		ZAPOSLENI		ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE		VREDNOST AKTIVE NA DAN 31.12.2010		NETO ČISTI DOBIČEK/ IZGUBA		
	VELIKOST DRUŽB	število	delež v %	število	delež v %	znesek v tisoč €	delež v %	znesek v tisoč €	delež v %	znesek v tisoč € 2010	2009
SKUPAJ	1.579	100,0	16.288	100	1.720.241	100	1.928.615	100	-7.680	-16.815	
Mikro	1.418	89,8	4.558	28,0	336.193	19,5	472.926	24,5	-5.048	1.779	
Majhne	92	5,8	4.068	25,0	327.575	19,0	384.931	20,0	4.945	9.143	
Srednje	41	2,6	4.237	26,0	435.611	25,3	490.321	25,4	1.125	-36.249	
Velike	28	1,8	3.424	21,0	620.863	36,2	580.437	30,1	-8.703	8.513	

Če primerjamo končni rezultat poslovanja družb v letu 2010 z letom poprej, lahko ugotovimo, da se je le-ta prepolovil. Tako so pomurske družbe zabeležile za več kot polovico nižji obseg čiste izgube, v skupni končni vrednosti 7.680 tisoč evrov. Takšen rezultat je posledica očiščenih bilanc, predvsem pri srednjih družbah, ki so na račun oslabilte premoženja v letu 2009, v bilancah izkazovale še visoke izgube, medtem ko so leto 2010 zaključile z neto čistim dobičkom v višini 1.125 tisoč evrov. Tem družbam pripada dobra četrtina vseh delavcev, vseh čistih prihodkov od prodaje in vseh sredstev družb.

Preostale skupine družb so svoje poslovanje poslabšale. Velike družbe, ki najbolj vplivajo na končni rezultat poslovanja, so poslovale najslabše. Z dobro petino vseh delavcev ter slabo tretjino celotnega premoženja družb, so ustvarile 36,2% vseh čistih prihodkov od prodaje ter neto čisto izgubo v višini 8.703 tisoč evrov.

Svoje poslovanje so močno poslabšale tudi številčno najmočnejše mikro družbe. Močan vpliv recesije se je odrazil tudi v mikro gospodarstvu, kjer so družbe po nekaj letnih dobičkih, poslovno leto 2010 zaključile v rdečih številkah in sicer neto čisti izgubi v višini 5.048 tisoč evrov.

Najboljše so poslovale majhne družbe in to kljub temu, da se je obseg ustvarjenega čistega dobička v letu 2010 v primerjavi z letom poprej znižal za 45,9%. Tako je 92 pomurskih družb, z četrtino vseh delavcev in petino vsega premoženja ustvarilo neto čisti dobiček v višini 4.945 tisoč evrov.

Po obsegu gospodarske aktivnosti in vplivu na končni poslovni rezultat so v ospredju družbe s področja delovno intenzivne predelovalne dejavnosti, ki zaposluje 45,6% vseh delavcev. V letu 2010 so ustvarile 39,1% vseh čistih prihodkov od prodaje, njihova sredstva pa so predstavljala 34,4% sredstev vseh družb. V primerjavi z letom poprej so ustvarile 2,6-krat nižjo čisto izgubo, v končni višini 13.593 tisoč evrov. Obseg izgube so močno zmanjšale tudi družbe s področja kmetijstva, saj so v letu 2010 beležile 9,8-krat nižjo neto čisto izgubo. Visoke izgube so ustvarile tudi družbe s področja rudarstva (4.620 tisoč evrov).

Po številu izstopajo družbe s področja trgovine, ki pa kljub svoji številčnosti zaposlujejo le dobro desetino vseh zaposlenih v pomurskem gospodarstvu in ustvarijo 28,8% vseh čistih prihodkov od prodaje. V letu 2010 so gospodarile najuspešnejše, saj so ustvarile neto čisti dobiček v višini 6.175 tisoč evrov. Sledijo jim družbe s področja gradbeništva z 2.616 tisoč evrov neto čistega dobička. Tako družbe s področja trgovine kot gradbeništva so obseg ustvarjenega dobička v primerjavi z letom poprej zmanjšale in sicer prve za 29,3%, druge za 65,4%.

Preglednica 6: Temeljni podatki o poslovanju družb razvrščeni po dejavnostih

TEMELJNI PODATKI PODROČJA DEJAVNOSTI	DRUŽBE		ZAPOSLENI		ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE		VREDNOST AKTIVE NA DAN 31.12.2010		NETO ČISTI DOBIČEK/IZGUBA	
	število	delež v %	število	delež v %	znesek v tisoč €	delež v %	znesek v tisoč €	delež v %	znesek v tisoč € 2010	2009
SKUPAJ	1.579	100,0	16.288	100,0	1.720.241	100,0	1.928.615	100,0	-7.680	-16.815
A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	37	2,3	632	3,9	54.875	3,2	142.036	7,4	-504	-4.934
B Rudarstvo	9	0,6	247	1,5	16.678	1,0	55.943	2,9	-4.620	-628
C Predelovalne dejavnosti	230	14,6	7.421	45,6	672.085	39,1	663.507	34,4	-13.593	-35.208
D Oskrba z električno energijo, plinom in paro	33	2,1	63	0,4	15.134	0,9	61.780	3,2	1.150	678
E Oskrba z vodo; ravnanje z odpadki in odpadki; saniranje okolja	25	1,6	613	3,8	53.011	3,1	49.463	2,6	1.454	1.812
F Gradbeništvo	178	11,3	2.237	13,7	202.053	11,7	232.653	12,1	2.616	7.551
G Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil	434	27,5	1.661	10,2	494.635	28,8	337.135	17,5	6.175	8.740
H Promet in skladiščenje	73	4,6	871	5,3	64.320	3,7	57.360	3,0	-1.048	774
I Gostinstvo	77	4,9	1.058	6,5	48.478	2,8	138.202	7,2	-1.637	563
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	58	3,7	220	1,4	15.622	0,9	16.329	0,8	799	681
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	42	2,7	38	0,2	1.936	0,1	26.648	1,4	-1.137	186
L Poslovanje z nepremičninami	41	2,6	40	0,2	5.895	0,3	41.117	2,1	1.218	1.494
M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	236	14,9	635	3,9	44.088	2,6	68.609	3,6	1.277	2.249
N Druge raznovrstne poslovne dej.	43	2,7	302	1,9	19.627	1,1	11.154	0,6	-309	-554
P Izobraževanje	7	0,4	27	0,2	674	0,0	786	0,0	-47	21
Q Zdravstvo in socialno varstvo	30	1,9	196	1,2	9.191	0,5	23.279	1,2	557	-210
R Kultume, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	6	0,4	9	0,1	488	0,0	705	0,0	-4	5
S Druge dejavnosti	20	1,3	18	0,1	1.450	0,1	1.910	0,1	-26	-34

Iz prikaza osnovnih podatkov o poslovanju družb po **občinah** je razvidno, da je pozitiven rezultat bil dosežen v petnajstih občinah, od tega je bil najvišji v občini Murska Sobota, 8.657 tisoč evrov. Sledijo družbe iz občine Gornja Radgona (4.345 tisoč evrov neto čistega dobička) in občine Odranci s 1.885 tisoč evrov. Prav družbe v slednji občini so med vsemi pomurskimi občinami svoje poslovanje najbolj izboljšale, saj so v primerjavi z letom 2009 ustvarile za 177% višji obseg neto čistega dobička. Slednje ne moremo ugotoviti za lendavske družbe, ki so v letu 2010 ustvarile najvišje izgube, v višini 23.924 tisoč evrov.

Preglednica 7: Temeljni podatki o poslovanju družb po občinah

OBČINE	DRUŽBE		ZAPOSLjeni		ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE		VREDNOST AKTIVE NA DAN 31.12.2010		NETO ČISTI DOBIČEK/IZGUBA	
	število	delež v %	število	delež v %	znesek v tisoč €	delež v %	znesek v tisoč €	delež v %	znesek v tisoč €	
									2010	2009
SKUPAJ	1.579	100,0	16.288	100,0	1.720.241	100,0	1.928.615	100,0	-7.680	-16.815
2 BELTINCI	88	5,6	523	3,2	33.494	1,9	46.468	2,4	198	1.261
10 TIŠINA	20	1,3	46	0,3	3.554	0,2	3.014	0,2	55	55
15 ČRENŠOVCI	39	2,5	396	2,4	25.769	1,5	21.810	1,1	-735	-83
29 GORNJA RADGONA	158	10,0	2.708	16,6	253.368	14,7	224.614	11,6	4.345	4.443
31 GORNJI PETROVCI	11	0,7	110	0,7	2.502	0,1	4.855	0,3	-354	-228
33 ŠALOVCI	4	0,3	11	0,1	1.393	0,1	1.295	0,1	-3	2
47 KOBILJE	2	0,1	21	0,1	499	0,0	224	0,0	-7	-28
56 KUZMA	10	0,6	74	0,5	5.582	0,3	3.632	0,2	-731	60
59 LENDA VA	184	11,7	1.833	11,3	186.620	10,8	199.122	10,3	-23.924	-1.614
63 LJUTOMER	177	11,2	1.580	9,7	151.554	8,8	175.784	9,1	669	1.143
78 MORAVSKE TOPLICE	53	3,4	610	3,7	30.472	1,8	88.855	4,6	-98	1.425
80 MURSKA SOBOTA	525	33,2	5.896	36,2	734.337	42,7	759.601	39,4	8.657	10.510
86 ODRANCI	20	1,3	224	1,4	39.986	2,3	18.014	0,9	1.885	684
97 PUCONCI	52	3,3	344	2,1	54.659	3,2	58.034	3,0	781	1.277
100 RADENCI	59	3,7	798	4,9	63.514	3,7	179.015	9,3	55	-37.927
105 ROGAŠOVCI	8	0,5	82	0,5	4.526	0,3	4.089	0,2	-58	-312
116 SVETI JURIJ	20	1,3	60	0,4	4.518	0,3	5.298	0,3	-324	-151
132 TURNIŠČE	19	1,2	356	2,2	44.746	2,6	22.768	1,2	675	643
152 CANKOVA	12	0,8	35	0,2	3.872	0,2	8.414	0,4	147	10
156 DOBROVNIK	16	1,0	61	0,4	6.566	0,4	17.558	0,9	-345	-165
158 GRAD	5	0,3	4	0,0	333	0,0	304	0,0	14	6
161 HODOŠ	3	0,2	9	0,1	843	0,0	329	0,0	-13	-60
166 KRIŽEVCI	45	2,8	280	1,7	45.124	2,6	54.034	2,8	766	1.372
176 RAZKRIŽJE	5	0,3	32	0,2	4.159	0,2	3.840	0,2	549	464
187 VELIKA POLANA	3	0,2	19	0,1	1.179	0,1	835	0,0	23	44
188 VERŽEJ	17	1,1	52	0,3	6.794	0,4	4.629	0,2	-10	-1
195 APAČE	24	1,5	124	0,8	10.277	0,6	22.179	1,2	105	355

2. ZBIRNI REZULTATI POSLOVANJA DRUŽB

2.1. PRIHODKI

Če smo v preteklih letih beležili padec gospodarske aktivnosti, lahko letos ugotovimo ravno obratno. Skupni prihodki pomurskih gospodarskih družb so v letu 2010 bili **višji za 9,0%**, kar je posledica rasti predvsem poslovnih prihodkov, natančneje čistih prihodkov od prodaje na trgih EU v višini 31%. Skupni prihodki so se v primerjavi z letom 2009 povečali pri 816 družbah. 145 družb ni realiziralo nobenih prihodkov.

Struktura celotnih prihodkov je ostala skoraj nespremenjena; večino celotnih prihodkov, 97,9% so pomenili poslovni prihodki, 1,2% finančni prihodki in 0,9% drugi prihodki.

Preglednica 8: Obseg in struktura prihodkov družb

PRIHODKI	Znesek v tisoč €		Indeks	Delež v %	
	2010	2009	2010/2009	2010	2009
PRIHODKI SKUPAJ	1.806.849	1.660.294	109	100,0	100,0
I. POSLOVNI PRIHODKI	1.769.323	1.621.578	109	97,9	97,9
1. Čisti prihodki od prodaje	1.720.241	1.587.460	108	95,6	95,6
- na domačem trgu	1.256.059	1.218.452	103	69,5	73,4
- na trgu EU	371.947	282.899	131	20,6	17,0
- na trgu izven EU	92.235	86.109	107	5,1	5,2
2. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	7.555	-4.509	-	0,4	-
3. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	2.286	7.543	30	0,1	0,5
4. Drugi poslovni prihodki*	39.242	31.085	126	2,2	1,9
II. FINANČNI PRIHODKI	21.914	21.707	101	1,2	1,3
1. Finančni prihodki iz deležev	10.011	11.540	87	0,6	0,7
2. Finančni prihodki iz danih posojil	7.947	6.146	129	0,4	0,4
3. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	3.956	4.021	98	0,2	0,2
III. DRUGI PRIHODKI	15.612	17.009	92	0,9	1,0

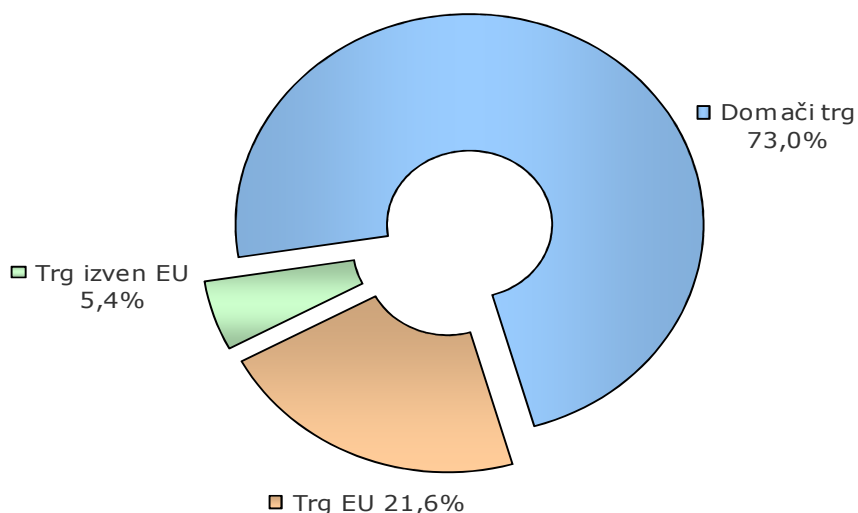
* Subvencije, dotacije, regresi, kompenzacije in drugi poslovni prihodki.

Pomurske družbe so v letu 2010 izkazale **poslovne prihodke** v višini 1.769.323 tisoč evrov, 9,0% več kot v letu 2009. Največ poslovnih prihodkov so družbe ustvarile s prodajo na domačem trgu. Čiste prihodke na domačem trgu, v višini 1.256.059 tisoč evrov, je ugotovilo 1.278 družb. 34% tega zneska so realizirale družbe s področja trgovine, 26,1% pa družbe s področja predelovalnih dejavnosti.

Čiste prihodke iz prodaje na tujem trgu (trg EU in izven EU) je ustvarilo 447 družb ali 28,3% vseh družb. Od tega je 18 velikih družb ustvarilo 38,7%, 32 srednje velikih družb pa 32,6% vse prihodkov na tujem trgu. Prihodke na tujem trgu je uspelo povečati 300 družbam. Najbolj izvozno dejavne so družbe s področja predelovalnih dejavnosti, saj njihovi čisti prihodki od prodaje na trgu EU in izven EU predstavljajo kar 74,1% vseh čistih prihodkov od prodaje na tujih trgih. Razmerje v primerjavi z letom 2009 se ni spremenilo, saj še vedno največ prihodkov na tujih trgih ustvarijo družbe s področja

dejavnosti 25-Proizvodnja kovinskih izdelkov, strojev in naprav (50.574 tisoč evrov), dejavnosti 28-Proizvodnja drugih strojev in naprav (58.895 tisoč evrov) in dejavnosti 20-Proizvodnja kemikalij in kemičnih izdelkov (44.419 tisoč evrov).

Struktura prihodkov družb po trgih

Finančni prihodki družb so znašali 21.914 tisoč evrov in so bili v primerjavi z letom 2009 višji za 1,0%. Povečali so se finančni prihodki iz danih posojil (rast v višini 29,0%), medtem ko sta se preostali dve vrsti finančnih prihodkov – finančni prihodki iz deležev in iz poslovnih terjatev zmanjšali.

Drugi prihodki predstavljajo v strukturi 0,9%. Gre zlasti za prihodke iz vrednotenja naložbenih nepremičnin po pošteni vrednosti, iz odtujitve naložbenih nepremičnin in tudi neobičajne postavke (prejete odškodnine, kazni ter subvencije, dotacije in podobni prihodki, ki niso povezani s poslovnimi učinki).

2.2. ODHODKI

Družbe so v letu 2010 v izkazu poslovnega izida izkazale skupne odhodke v znesku 1.806.396 tisoč evrov. Glede na leto 2009 so bili skupni odhodki **višji za 8,0%**. Odhodki so v primerjavi s prihodki rasli za eno odstotno točko počasneje.

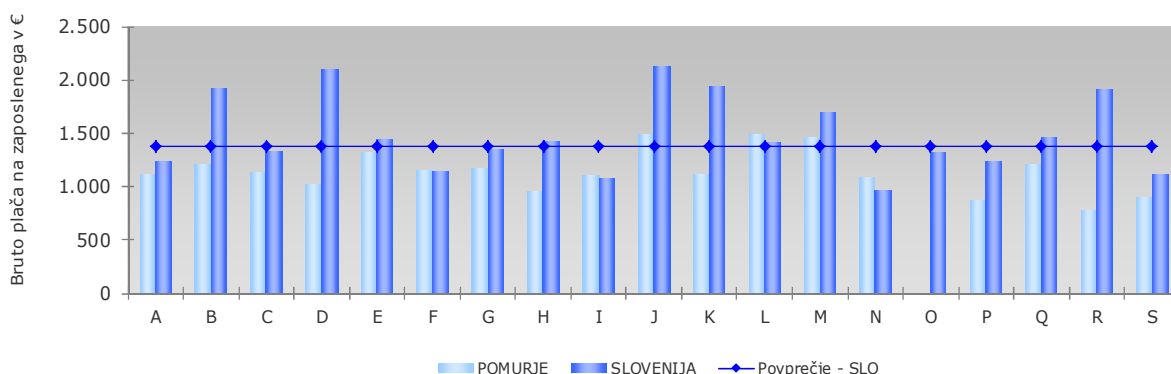
Preglednica 9: Obseg in struktura odhodkov družb

ODHODKI	Znesek v tisoč €		Indeks	Delež v %	
	2010	2009	2010/2009	2010	2009
ODHODKI SKUPAJ	1.806.396	1.677.422	108	100,0	100,0
I. POSLOVNI ODHODKI	1.752.586	1.589.781	110	97,0	94,8
1. Stroški blaga, materiala in storitev	1.332.354	1.209.787	110	73,8	72,1
2. Stroški dela	310.492	285.742	109	17,2	17,0
- stroški plač	225.199	207.323	109	12,5	12,4
- stroški pokojninskih in drugih socialnih zavarovanj	39.533	37.085	107	2,2	2,2
- drugi stroški dela	45.760	41.334	111	2,5	2,5
3. Odpisi vrednosti	92.977	81.194	115	5,1	4,8
4. Drugi poslovni odhodki	16.764	13.058	128	0,9	0,8
II. FINANČNI ODHODKI	50.138	83.552	60	2,8	5,0
1. Finančni odhodki iz oslabilve in odpisov finančnih naložb	15.078	52.093	29	0,8	3,1
2. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	30.390	25.982	117	1,7	1,5
3. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	4.671	5.477	85	0,3	0,3
III. DRUGI ODHODKI	3.672	4.089	90	0,2	0,2

Višjo rast od skupnih odhodkov so dosegli **poslovni odhodki**, ki so v primerjavi z letom 2009 bili višji za 10%. Enako rast kot poslovni odhodki so dosegli stroški blaga, materiala in storitev. Prav tako je visoka rast zabeležena pri stroških dela, kjer so plače porasle za 9%, stroški pokojninskih in drugih socialnih zavarovanj za 7%. Hitreje kot stroški plač so rasli drugi stroški dela (11%), med katerimi omenimo najpomembnejše: regres za letni dopust, bonitete, povračila za prevoz na delo in z njega, davek na izplačane plače.

Na območju regije je plače v letu 2010 obračunalo 1.102 družb oz. 69,8% vseh v regiji. Plače obračunavajo družbe v bruto znesku, vključno z nadomestili plač, ki jih zaposleni prejemaajo za čas, ko ne delajo, in ki bremenijo delodajalca. **V letu 2010 je bila povprečna mesečna plača na zaposlenega v pomurskem gospodarstvu 1.152 evrov, na nivoju Slovenije pa 1.373 evrov. Regija tako pri plači na zaposlenega zaostaja v absolutnem znesku za 221 evrov bruto oz. 16,1%.** V primerjavi s povprečno mesečno plačo na zaposlenega v letu 2009, so se tako plače v Pomurju kot v Sloveniji nekoliko povečale in sicer v regiji za 3,2%, v republiki za 3,8%.

Primerjava bruto plač na zaposlenega v gospodarskih družbah po DEJAVNOSTIH

Primerjava bruto plač na zaposlenega po dejavnostih, kaže v letu 2010 podobno situacijo kot v predhodnih letih. Tako so najvišje plače bile izplačane na področju storitvenih dejavnosti. V ospredju so področje poslovanja z nepremičninami (1.490 evrov), področje informacijske in komunikacijske dejavnosti (1.488 evrov) in področje strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnosti (1.461 evrov). Družbe iz vseh navedenih področij so presegle tako pomursko kot republiško povprečje.

V predelovalni dejavnosti, kjer je zaposlena slaba polovica vseh delavcev v pomurskem gospodarstvu, je bila povprečna mesečna plača na zaposlenega 1.132 evrov, kar je za 20 evrov manj od pomurskega povprečja in 194 evrov manj od slovenskega povprečja v panogi. Najnižja plačo (775 evrov) so prejeli delavci, ki so zaposleni v družbah, ki se ukvarjajo s kulturno, razvedrilno in rekreacijsko dejavnostjo. V primerjavi z ostalimi slovenskimi družbami, ki se ukvarjajo z enako dejavnostjo, so v povprečju prejeli za 59,4% nižjo plačo, kar v absolutnem znesku predstavlja kar 1.136 evrov bruto.

Finančni odhodki so znašali 50.138 tisoč evrov in so bili v primerjavi z letom 2009 manjši kar za 40%. Zmanjšanje gre pripisati predvsem občutno nižjim finančnih odhodkom iz oslabitve in odpisov finančnih naložb. V porastu so finančni odhodki iz finančnih obveznosti (rast v višini 17%), med katerimi prevladujejo finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank.

2.3. DODANA VREDNOST

Dodano vrednost¹⁰ v znesku 426.806 tisoč evrov je ugotovilo 1.194 družb ali 75,6% vseh. Izgubo na substanci v znesku 6.600 tisoč evrov je izkazalo 281 družb. V letu 2010 so družbe ugotovile za 6,2% več dodane vrednosti in hkrati zelo močno (rast 110,2%) povečale izgubo na substanci. K tolikšnemu povečanju izgube na substanci so prispevale predvsem družbe s področja predelovalne dejavnosti in strokovnih znanstvenih in tehničnih dejavnosti. Na pragu rentabilnosti je poslovalo 104 družb, kar pomeni, da niso ustvarile niti dodane vrednosti niti izgube na substanci.

Pomurske družbe kot celota so v letu 2010 ustvarile 420.205 tisoč evrov neto dodane vrednosti¹¹, kar je za 5,4% več kot v letu poprej. Največ neto dodane vrednosti, 41,8% so ustvarile družbe predelovalnih dejavnosti, 13,3% odpade na področje gradbeništva in 12,1% na področje trgovine. V primerjavi z letom poprej se je obseg ustvarjene neto dodane vrednosti na področju predelovalne dejavnosti in področju trgovine povečal in sicer na prvem za 10,7%, na drugem za 4,3%. Na področju gradbeništva je bilo ustvarjeno za 8,9% manj neto dodane vrednosti.

Preglednica 10: Obseg in struktura neto dodane vrednosti družb po dejavnostih

PODROČJA DEJAVNOSTI	DODANA VREDNOST				IZGUBA NA SUBSTANCI				NETO DODANA VREDNOST v tisoč €	
	število družb	znesek v tisoč €	delež v %	indeks 2010/2009	število družb	znesek v tisoč €	delež v %	indeks 2010/2009	2010	2009
SKUPAJ	1.194	426.806	100,0	106,2	281	6.600	100,0	210,2	420.205	398.732
A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	28	19.113	4,5	135,8	3	490	7,4	59,3	18.623	13.248
B Rudarstvo	6	7.636	1,8	92,2	3	769	11,7	756,4	6.867	8.179
C Predelovalne dejavnosti	201	178.441	41,8	112,3	19	2.743	41,6	*	175.698	158.755
D Oskrba z električno energijo, plinom in paro	18	5.127	1,2	148,0	13	10	0,1	12,3	5.117	3.385
E Oskrba z vodo; ravnanje z odplakami in odpadki; saniranje okolja	19	15.694	3,7	104,0	6	78	1,2	89,3	15.616	15.007
F Gradbeništvo	149	56.110	13,1	91,2	23	75	1,1	180,8	56.035	61.504
G Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil	290	51.231	12,0	104,3	94	422	6,4	111,6	50.808	48.735
H Promet in skladiščenje	62	20.461	4,8	96,9	8	34	0,5	325,6	20.427	21.102
I Gostinstvo	54	26.024	6,1	90,5	18	236	3,6	336,2	25.788	28.674
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	45	7.400	1,7	102,6	10	92	1,4	580,3	7.308	7.199
K Finančne in zavarovalniške dej.	22	840	0,2	92,5	18	88	1,3	212,6	752	866
L Poslovanje z nepremičninami	25	5.254	1,2	169,6	13	32	0,5	62,8	5.222	3.046
M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	187	19.716	4,6	108,2	41	1.499	22,7	124,3	18.217	17.007
N Druge raznovrstne poslovne dej.	40	6.431	1,5	109,9	3	10	0,2	49,4	6.421	5.829
P Izobraževanje	5	384	0,1	105,2	1	2	0,0	-	382	365
Q Zdravstvo in socialno varstvo	23	6.361	1,5	122,2	5	5	0,1	961,8	6.355	5.203
R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	5	128	0,0	85,9	1	0	0,0	97,5	127	148
S Druge dejavnosti	15	456	0,1	95,0	2	15	0,2	-	441	480

* Indeks je večji od 1000.

¹⁰ Dodana vrednost je razlika med vrednostjo proizvodnje (kosmati donos iz poslovanja) in vmesno porabo (stroški blaga, materiala in storitev ter drugi poslovni odhodki). V primeru, če vrednost proizvodnje ne zadošča za pokritje vmesne porabe, je izid negativen in se imenuje izguba na substanci.

¹¹ Neto dodana vrednost je razlika med dodano vrednostjo in izgubo na substanci.

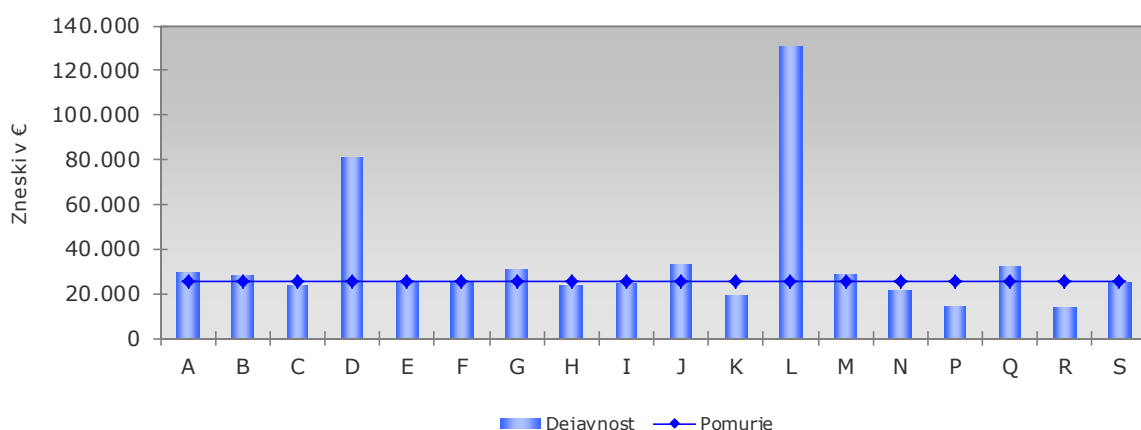
Na nivoju regije je obseg neto dodane vrednosti zadoščal za pokritje celotnih stroškov za plače in amortizacijo, za nadaljnjo reprodukcijo je ostalo le 35.798 tisoč evrov sredstev, kar je za 12% manj kot v letu 2009. Po podatkih za leto 2010 je bilo v Pomurju kar 597 gospodarskih družb, ki iz ustvarjene neto dodane vrednosti niso zmogle pokriti plač in stroškov amortizacije. V skupnem številu gospodarsko aktivnih družb predstavljajo 37,8%.

Preglednica 11: Poraba neto dodane vrednosti družb

	Zneski v tisoč €		Indeks
	2010	2009	2010/2009
1. Kosmati donos iz poslovanja	1.769.323	1.621.578	109,1
2. Stroški blaga, materiala in storitev	1.332.354	1.209.787	110,1
3. Drugi poslovni odhodki	16.764	13.058	128,4
4. NETO DODANA VREDNOST (1-2-3)	420.205	398.732	105,4
5. STROŠKI DELA	310.492	285.742	108,7
6. STROŠKI AMORTIZACIJE	73.916	72.290	102,2
7. SREDSTVA ZA REPRODUKCIJO (4-5-6)	35.798	40.700	88,0

Neto dodana vrednost na zaposlenega v pomurskem gospodarstvu je v letu 2010 znašala 25.799 evrov, kar je za 28,4% manj od republiškega povprečja (36.044 evrov). Najvišjo neto dodano vrednost na zaposlenega v sektorju storitev¹² dosegajo družbe s področja poslovanja z nepremičninami (130.937 evrov), s tem so presegle tudi panožno povprečje v Sloveniji (74.304 evrov). V nestoritvenem sektorju¹² izstopa področje oskrbe z električno energijo, plinom in paro, kjer je neto dodana vrednost na zaposlenega znašala 81.468 evrov, kar je manj od slovenskega povprečja v panogi (97.191 evrov).

Neto dodana vrednost na zaposlenega pri gospodarskih družbah po DEJAVNOSTIH

¹² Standardna klasifikacija dejavnosti:

- nestoritvene dejavnosti (področje A do F),
- storitvene dejavnosti (področje G do U).

2.4. ČISTI DOBIČEK IN ČISTA IZGUBA

V letu 2010 je uspešno poslovalo 934 družb ali 59,2% vseh. Ustvarile so čisti dobiček v znesku 47.036 tisoč evrov, kar je v primerjavi z letom 2009 manj za 2%. Neuspešno je poslovno leto 2010 zaključilo 548 družb ali 34,7% vseh družb. Skupaj so izkazale čisto izgubo v višini 54.716 tisoč evrov, kar je za 15,6% manj kot v letu 2009. 97 družb je poslovalo s pozitivno ničlo, saj ni ustvarilo dobička in ne izgube.

Če pogledamo po dejavnostih, so največ čistega dobička, 31,8%, ustvarile družbe s področja predelovalne dejavnosti. 160 družb s tega področja je skupaj ugotovilo čisti dobiček v višini 14.976 tisoč evrov. V primerjavi z letom 2009 so ustvarile za dobro petino višji čisti dobiček. Najvišji dobički so bili ustvarjeni pri proizvodnji kovinskih izdelkov, živil in motornih vozil, prikolic in polprikolic. Po deležu sledijo družbe s področja trgovine z 25,1% in družbe s področja gradbeništva z 12,4%. Slednje so obseg čistega dobička zmanjšale za 35,8%.

Preglednica 12: Obseg in struktura čistega dobička, čiste izgube družb po dejavnostih

PODROČJA DEJAVNOSTI	ČISTI DOBIČEK				ČISTA IZGUBA				NETO ČISTI DOBIČEK/ IZGUBA	
	število družb	znesek v tisoč €	delež v %	indeks 2010 2009	število družb	znesek v tisoč €	delež v %	indeks 2010 2009	znesek v tisoč €	
									2010	2009
SKUPAJ	934	47.036	100,0	98,0	548	54.716	100,0	84,4	-7.680	-16.815
A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	21	2.750	5,8	112,6	10	3.255	5,9	44,1	-504	-4.934
B Rudarstvo	5	652	1,4	104,1	4	5.272	9,6	420,5	-4.620	-628
C Predelovalne dejavnosti	160	14.976	31,8	123,8	63	28.569	52,2	60,4	-13.593	-35.208
D Oskrba z električno energijo, plinom in paro	16	1.193	2,5	141,1	15	43	0,1	25,7	1.150	678
E Oskrba z vodo; ravnanje z odpadki in odpadki; saniranje okolja	16	1.973	4,2	105,2	7	519	0,9	824,9	1.454	1.812
F Gradbeništvo	110	5.850	12,4	64,2	62	3.234	5,9	206,9	2.616	7.551
G Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil	225	11.792	25,1	105,8	161	5.617	10,3	233,2	6.175	8.740
H Promet in skladiščenje	42	766	1,6	50,2	28	1.814	3,3	241,0	-1.048	774
I Gostinstvo	30	359	0,8	21,4	42	1.996	3,6	179,2	-1.637	563
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	37	950	2,0	112,9	19	152	0,3	94,1	799	681
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	22	538	1,1	95,9	18	1.675	3,1	446,0	-1.137	186
L Poslovanje z nepremičninami	22	1.425	3,0	88,9	16	207	0,4	188,9	1.218	1.494
M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	159	2.785	5,9	97,8	70	1.508	2,8	252,5	1.277	2.249
N Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	27	352	0,7	97,8	16	662	1,2	68,0	-309	-554
P Izobraževanje	4	8	0,0	37,0	2	55	0,1	-	-47	21
Q Zdravstvo in socialno varstvo	23	579	1,2	181,2	7	22	0,0	4,1	557	-210
R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	4	7	0,0	85,1	2	11	0,0	328,2	-4	5
S Druge dejavnosti	11	81	0,2	283,4	6	107	0,2	171,6	-26	-34

Kot smo že omenili so neuspešne družbe zmanjšale obseg skupne čiste izgube in to predvsem na račun zmanjšanja čistih izgub družb v predelovalni dejavnosti. Ugotovljena izguba v višini 28.569 tisoč evrov je bila v primerjavi z letom poprej nižja za 39,6%, vendar v skupni vrednosti še vedno predstavlja več kot polovico oz. natančneje 52,2%. Najvišje izgube so bile ustvarjene pri proizvodnji koksa in naftnih derivatov, kemikalij in kemičnih izdelkov ter proizvodnji oblačil. Po deležu sledi dejavnost trgovine z 10,3% in dejavnost rudarstva z 9,6%.

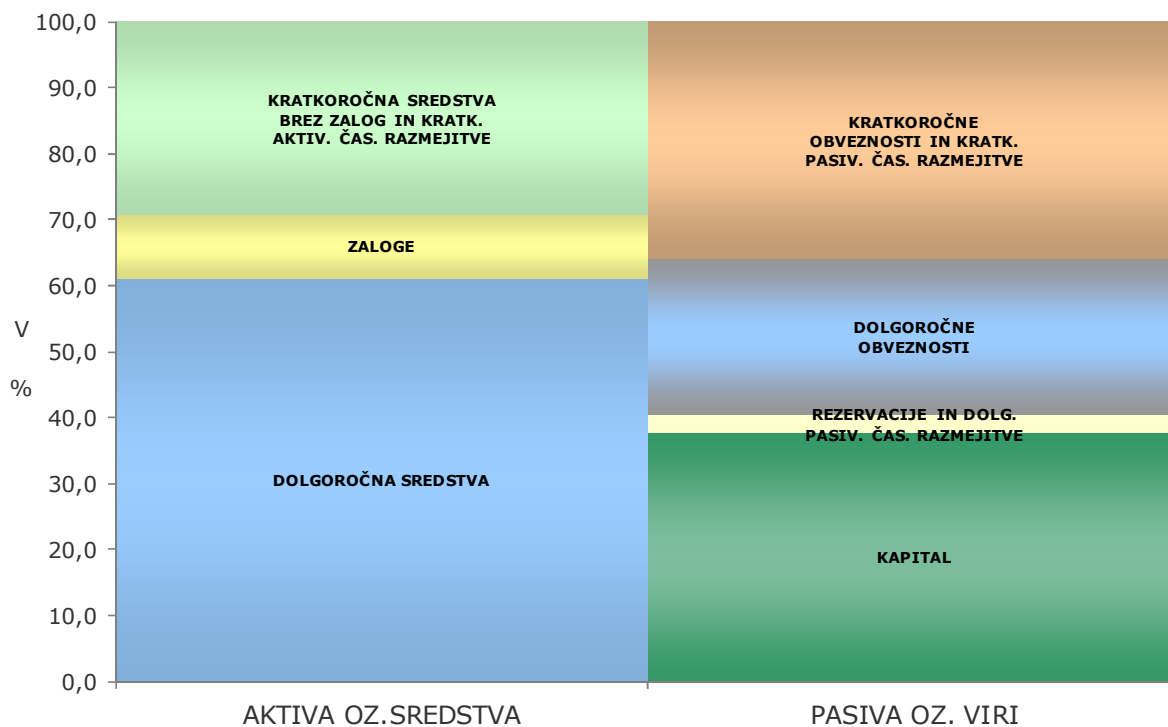
Na podlagi ugodnih premikov, predvsem v predelovalni dejavnosti, na katero odpade največji obseg gospodarske aktivnosti, beležimo v pomurskem gospodarstvu občutno boljši končni poslovni rezultat. Tako so pomurske družbe, po podatkih za leto 2009, izkazovale v bilancah neto čisto izgubo v višini 16.815 tisoč evrov, po podatkih za leto 2010 v višini 7.680 tisoč evrov. Močno so končni rezultat poslovanja izboljšale tudi družbe s področja kmetijstva, saj so ugotovile 9,8-krat nižji obseg neto čiste izgube. Do manj ugodnih premikov je prišlo pri najuspešnejših družbah, tako na področju trgovine in gradbeništva, saj so oboje zmanjšale obseg neto čistega dobička.

3. SREDSTVA IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV DRUŽB

Družbe so v bilanci stanja na dan 31.12.2010 izkazale 1.928.615 tisoč evrov sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev. Ob upoštevanju 1,9 odstotne rasti cen življenjskih potrebščin¹³, je **premoženje družb** v primerjavi s stanjem na dan 31.12.2009, **realno povečalo za 3,0%**.

Na strani sredstev, se razmerje med dolgoročnimi in kratkoročnimi sredstvi, v primerjavi s prejšnjim letom ni bistveno spremenilo. Tako obseg dolgoročnih kot kratkoročnih sredstev je bil ob koncu preteklega leta realno višji za 3,0% kot leto poprej. V strukturi sredstev so se deleži obeh skupin sredstev nekoliko zmanjšali. Na strani dolgoročnih sredstev prevladujejo opredmetena osnovna sredstva, ki so se v primerjavi z letom prej realno povečala za 5,9%. Nekoliko nižjo rast beležimo pri naložbenih nepremičninah. Na strani kratkoročnih sredstev so se družbe na razmere na trgu odzvale s povečanjem tako zalog kot kratkoročnih finančnih naložb. Zaloge so se glede na preteklo leto povečale realno za 8,9%. Kratkoročne poslovne terjatve, tako kot običajno, predstavljajo glavnino kratkoročnih sredstev. Glede na leto poprej je bil njihov obseg realno nižji za 2,8%.

Na strani virov financiranja opazimo, da je obseg kapitala ostal skoraj nespremenjen oz. je njegova rast bila krepko pod rastjo sredstev, zato se je njegov delež v strukturi virov zmanjšal za 1,3 odstotne točke. Pomanjkanje lastnih virov sredstev so družbe nadomestile s povečanim zadolževanjem. Tako so se obveznosti s kratkoročnim rokom zapadlosti povečale realno za 5,9%, z dolgoročnim rokom zapadlosti pa 4,0%. Ob koncu leta 2010 so tako imele pomurske družbe na vsakih 100 evrov kapitala 156 evrov dolgov (ob koncu leta 2009 147 evrov dolgov).

¹³ Podatek o rasti cen se nanaša na povečanje teh cen v decembru 2010 v primerjavi z decembrom 2009.

Na usklajenost strukture financiranja sredstev kažejo kazalniki, ki izražajo ravnotežje med sredstvi in obveznostmi do virov sredstev. Dolgoročna sredstva so se povečala bolj kot kapital, zato so družbe v Pomurski regiji ob koncu leta 2010 s kapitalom pokrile samo 61,5% dolgoročnih sredstev, ob koncu leta 2009 še 63,6%. Pomanjkanje lastnega kapitala so nadomestile z dolgoročnimi obveznostmi, s katerimi so krile tudi del zalog. Kazalnik dolgoročne pokritosti dolgoročnih sredstev in zalog je v letu 2010 znašal 0,91, v letu 2009 pa 0,93. To pomeni, da so družbe del dolgoročnih sredstev in zaloge financirale tudi s kratkoročnimi viri sredstev.

Pospešeni koeficient, ki izraža, v kolikšni meri so najlikvidnejša sredstva (kratkoročna sredstva brez zalog) financirana s kratkoročnimi obveznostmi, se je znižal. Tako so družbe konec leta 2010 na 100 evrov kratkoročnih obveznosti imele 82 evrov kratkoročnih sredstev brez zalog, konec leta 2009 pa še 87 evrov.

Preglednica 13: Bilanca stanja pomurskih družb na dan 31.12.2010

POSTAVKE SREDSTEV IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	Znesek v tisoč €		Indeks 31.12.09=100	Delež v %	
	31.12.2010	31.12.2009		31.12.2010	31.12.2009
I. SREDSTVA (A do C)	1.928.615	1.842.621	105	100,0	100,0
A. Dolgoročna sredstva (1 do 6)	1.179.177	1.127.555	105	61,1	61,2
1. Neopredmetena sredstva in dolg. aktivne časovne razmejitev	25.098	35.286	71	1,3	1,9
2. Opredmetena osnovna sredstva	835.318	775.886	108	43,3	42,1
3. Naložbene nepremičnine	86.475	81.074	107	4,5	4,4
4. Dolgoročne finančne naložbe	214.845	218.116	99	11,1	11,8
5. Dolgoročne poslovne terjatve	3.937	3.352	117	0,2	0,2
6. Odložene terjatve za davek	13.504	13.842	98	0,7	0,8
B. Kratkoročna sredstva (1 do 5)	740.206	707.529	105	38,3	38,4
1. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	1.410	1.382	102	0,1	0,1
2. Zaloge	186.332	167.193	111	9,7	9,1
3. Kratkoročne finančne naložbe	139.162	130.638	107	7,2	7,1
4. Kratkoročne poslovne terjatve	362.747	366.555	99	18,8	19,9
5. Denarna sredstva	50.555	41.761	121	2,6	2,3
C. Kratkoročne aktivne časovne razmejitev	9.232	7.536	123	0,5	0,4
II. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV (A do D)	1.928.615	1.842.621	105	100,0	100,0
A. Kapital (1 do 5 - 6+ 7- 8)	725.709	717.414	101	37,6	38,9
1. Vpoklicani kapital	288.907	270.276	107	15,0	14,7
2. Kapitalske rezerve	142.938	152.006	94	7,4	8,2
3. Rezerve iz dobička	74.303	70.748	105	3,8	3,8
4. Presežek iz prevrednotenja	42.219	70.748	60	2,2	3,8
5. Preneseni čisti dobiček	223.431	212.794	105	11,6	11,5
6. Prenesena čista izguba	50.321	40.327	125	2,6	2,2
7. Čisti dobiček poslovnega leta	42.136	44.225	95	2,2	2,4
8. Čista izguba poslovnega leta	37.904	23.333	162	2,0	1,3
B. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitev	56.523	55.706	101	2,9	3,0
C. Dolgoročne obveznosti	457.346	432.922	106	23,7	23,5
1. Dolgoročne finančne obveznosti	433.373	394.055	110	22,5	21,4
2. Dolgoročne poslovne obveznosti	18.956	33.596	56	1,0	1,8
3. Odložene obveznosti za davek	5.016	5.271	95	0,3	0,3
Č. Kratkoročne obveznosti	675.294	622.523	108	35,0	33,8
1. Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev	7	7	100	0,0	0,0
2. Kratkoročne finančne obveznosti	288.099	274.197	105	14,9	14,9
3. Kratkoročne poslovne obveznosti	387.188	348.319	111	20,1	18,9
D. Kratkoročne pasivne časovne razmejitev	13.742	14.055	98	0,7	0,8

IV. REZULTATI POSLOVANJA PODJETNIKOV

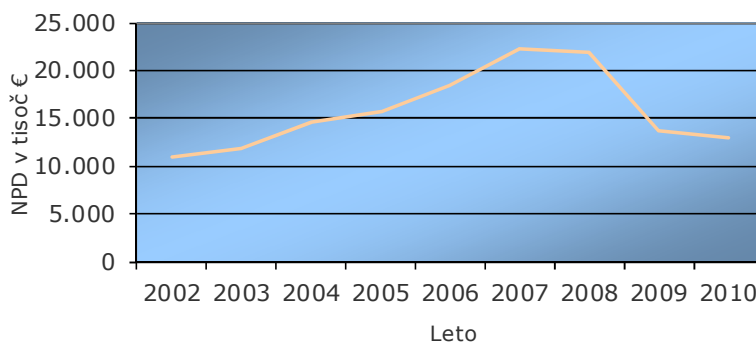
Samostojni podjetniki predlagajo podatke iz letnih poročil na obrazcih, sestavljenih na podlagi Slovenskega računovodskega standarda (2006). V Pomurju je do predpisanega roka, t.j. do 31.3.2011, predložilo podatke iz letnih poročil za leto 2010 3.339 samostojnih podjetnikov, kar je za 2,4% več kot leto prej. Vseh zavezancev za predložitev podatkov je bilo 3.427 podjetnikov. [Podjetniki so v letu 2010 poslovali pozitivno in ugotovili neto podjetnikov dohodek v višini 13.005 tisoč evrov](#), ki je bil za 5,1% nižji kakor v letu 2009.

Preglednica 14 : Gibanje neto podjetnikovega dohodka v obdobju 2002-2010

LETO	PODJETNIKOV DOHODEK (v tisoč €)	NEGATIVNI POSLOVNI IZID (v tisoč €)	NETO PODJETNIKOV DOHODEK (v tisoč €)
2002	13.575	2.541	11.034
2003	14.548	2.760	11.788
2004	17.031	2.445	14.586
2005	17.881	2.128	15.753
2006	20.534	2.158	18.376
2007	24.633	2.450	22.183
2008	25.068	3.138	21.930
2009	18.662	4.962	13.700
2010	17.383	4.378	13.005

V obdobju 2002-2010 se je konstantno povečevalo število podjetnikov, ki so predložili podatke iz letnih poročil. [V letu 2010 je pri ustvarjenem podjetnikovem dohodku in negativnem poslovnem izidu opazen upad, kar se odraža v zmanjšanju neto podjetnikovega dohodka](#). Negativni poslovni izid je bil najvišji v letu 2009 ko je znašal 4.962 tisoč evrov, 13,3% več kot v letu 2010. Podjetnikov dohodek se je v letu 2010 v primerjavi s preteklim letom zmanjšal za 6,9%.

Gibanje neto podjetnikovega dohodka v obdobju 2002 - 2010

1. RAZVRSTITEV PODJETNIKOV PO VELIKOSTI, DEJAVNOSTIH IN OBČINAH

Na osnovi meril, ki jih določa ZGD, razvrščamo samostojne podjetnike posameznike na mikro, majhne, srednje in velike podjetnike. Na območju Pomurske regije obravnavamo podatke iz letnih poročil mikro in majhnih podjetnikov, saj srednjih in velikih podjetnikov tudi v letu 2010 v regiji ni bilo. [Podatke iz letnih poročil za leto 2010 je predložilo 3.333 mikro in 6 majhnih podjetnikov](#). Zoper 88 podjetnikov, ki niso zadostili zakonskim zahtevam glede predložitve podatkov iz letnih poročil, bo AJPE uvedel postopek o prekršku.

[Podjetniki v Pomurju so v letu 2010 zaposlovali 3.312 delavcev](#), kar pomeni 20,3% delavcev zaposlenih v družbah Pomurske regije oziroma 6,6% vseh delavcev zaposlenih pri podjetnikih na ravni republike. Največ zaposlenih (44,7%) in največ čistih prihodkov od prodaje (88.632 tisoč evrov) so ustvarili podjetniki, ki razpolagajo z 40,2% vseh sredstev in so imeli od 2 do 5 zaposlencev¹⁴. Največ podjetnikov (2.620) spada v skupino, ki ni imela zaposlenih oz. je zaposlovala enega zaposlenca. [Enega zaposlenega je imelo 272 podjetnikov, brez zaposlenih je poslovalo 2.018 podjetnikov](#) oz. 60,4% vseh podjetnikov v Pomurju. Podjetniki brez zaposlenih oz. z največ enim zaposlenim so z vrednostjo aktive v znesku 68.046 tisoč evrov ustvarili 29,0% vseh čistih prihodkov od prodaje.

Na rezultate poslovanja podjetnikov so odločilno vplivali podjetniki s področja gradbeništva, trgovine, predelovalne dejavnosti in gostinstva. [Največ podjetnikov v Pomurju ima kot glavno dejavnost registrirano dejavnost G \(Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil\)](#). 566 podjetnikov tega področja je zaposlovalo 14,2% vseh delavcev in z 17,4% vseh sredstev ustvarilo 18,9% vseh čistih prihodkov od prodaje v regiji. [Največ zaposlenih \(885\) je bilo pri podjetnikih s področja gradbeništva, kjer je bilo ustvarjenih največ prihodkov od prodaje \(49.799 tisoč evrov\)](#), ob koncu leta 2010 pa so ti podjetniki razpolagali z 15,7% vrednosti vseh sredstev.

¹⁴ Nosilci dejavnosti oziroma lastniki niso vključeni v število zaposlenih.

Preglednica 15: Temeljni podatki o poslovanju podjetnikov razvrščeni po dejavnosti

TEMEJNI PODATKI PODROČJA DEJAVNOSTI	PODJETNIKI		ZAPOSLENI		ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE		VREDNOST AKTIVE NA DAN 31.12.2010	
	število	delež v %	število	delež v %	znesek v tisoč €	delež v %	znesek v tisoč €	delež v %
SKUPAJ	3.339	100,0	3.312	100,0	248.143	100,0	216.334	100,0
A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	40	1,2	45	1,4	11.039	4,4	6.513	3,0
C Predelovalne dejavnosti	418	12,5	626	18,9	41.897	16,9	47.223	21,8
D Oskrba z električno energijo, plinom in paro	13	0,4	4	0,1	1.596	0,6	12.506	5,8
E Oskrba z vodo; ravnanje z odpadki in odpadki; saniranje okolja	2	0,1	1	0,0	108	0,0	21	0,0
F Gradbeništvo	504	15,1	885	26,7	49.799	20,1	33.925	15,7
G Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil	566	17,0	471	14,2	47.010	18,9	37.635	17,4
H Promet in skladiščenje	243	7,3	300	9,1	39.475	15,9	27.442	12,7
I Gostinstvo	435	13,0	607	18,3	24.828	10,0	25.372	11,7
J Informacijske in komunikacijske dej.	132	4,0	30	0,9	3.699	1,5	2.375	1,1
K Finančne in zavarovalniške dej.	79	2,4	19	0,6	1.676	0,7	509	0,2
L Poslovanje z nepremičninami	25	0,7	7	0,2	814	0,3	4.412	2,0
M Strokovne, znanstvene in tehnične dej.	402	12,0	109	3,3	14.305	5,8	9.045	4,2
N Druge raznovrstne poslovne dej.	79	2,4	10	0,3	1.249	0,5	927	0,4
P Izobraževanje	40	1,2	8	0,3	678	0,3	377	0,2
Q Zdravstvo in socialno varstvo	48	1,4	15	0,5	1.194	0,5	1.873	0,9
R Kulturne, razvedrilen in rekreacijske dej.	56	1,7	2	0,1	1.025	0,4	901	0,4
S Druge dejavnosti	257	7,7	173	5,2	7.751	3,1	5.277	2,4

Z največjim deležem sredstev (21,8%) razpolagajo podjetniki s področja predelovalne dejavnosti. Dejavnost C (Področje predelovalne dejavnosti) ostaja v Pomurju še naprej pomembna gospodarska dejavnost. Podjetniki s to dejavnostjo so z 47.223 tisoč evri vrednim premoženjem ustvarili 41.897 tisoč evrov čistih prihodkov od prodaje (16,9% vseh) in zaposlovali 626 delavcev (18,9% vseh zaposlenih pri podjetnikih). Pomembni vpliv na zbirne rezultate poslovanja podjetnikov v Pomurju imajo še podjetniki s področja dejavnosti M (Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti), H (Promet in skladiščenje) in S (Druge dejavnosti).

Podjetniki v vseh občinah v Pomurju so poslovali pozitivno. Razvrstitev podjetnikov po občinah kaže na izstopanje občin Murska Sobota, Ljutomer, Gornja Radgona, Beltinci in Lendave. Največ neto podjetnikovega dohodka je koncentriranega v občini Murska Sobota (3.581 tisoč evrov ali 27,5% vsega). 738 podjetnikov te občine je zaposlovalo 759 delavcev ter ustvarilo slabo četrtnino vseh prihodkov.

Preglednica 16 : Temeljni podatki o poslovanju podjetnikov po občinah

OBČINE	PODJETNIKI		ZAPOSLENI		ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE		VREDNOST AKTIVE NA DAN 31.12.2010		NETO PODJETNIKOV DOHODEK/ NEGATIVNI POSLOVNI IZID	
	število	delež v %	število	delež v %	znesek v tisoč €	delež v %	znesek v tisoč €	delež v %	znesek v tisoč €	
									2010	2009
SKUPAJ	3.339	100,0	3.312	100,0	248.143	100,0	216.334	100,0	13.005	12.628
2 BELTINCI	223	6,7	232	7,0	21.013	8,5	11.983	5,5	892	919
10 TIŠINA	101	3,0	113	3,4	7.592	3,1	5.352	2,5	329	338
15 ČRENŠOVCI	120	3,6	130	3,9	9.774	3,9	7.167	3,3	537	439
29 GORNJA RADGONA	295	8,8	339	10,2	25.011	10,1	16.591	7,7	1.538	788
31 GORNJI PETROVCI	38	1,1	32	1,0	1.896	0,8	2.523	1,2	117	193
33 ŠALOVCI	20	0,6	27	0,8	1.885	0,8	1.073	0,5	112	138
47 KOBILJE	10	0,3	4	0,1	161	0,1	169	0,1	4	8
56 KUZMA	25	0,7	27	0,8	1.756	0,7	1.588	0,7	48	3
59 LENDAVALA	248	7,4	186	5,6	15.851	6,4	12.272	5,7	528	623
63 LJUTOMER	384	11,5	449	13,5	33.906	13,7	36.016	16,6	1.660	1.950
78 MORAVSKE TOPLICE	155	4,6	135	4,1	7.846	3,2	7.181	3,3	212	302
80 MURSKA SOBOTA	738	22,1	759	22,9	54.909	22,1	49.671	23,0	3.581	4.169
86 ODRANCI	38	1,1	70	2,1	2.706	1,1	1.869	0,9	54	62
97 PUCONCI	148	4,4	92	2,8	7.638	3,1	7.039	3,3	543	510
100 RADENCI	166	5,0	96	2,9	8.224	3,3	6.910	3,2	529	219
105 ROGAŠOVCI	66	2,0	55	1,6	3.394	1,4	4.189	1,9	119	46
116 SVETI JURIJ	76	2,3	70	2,1	7.267	2,9	5.584	2,6	669	173
132 TURNIŠČE	71	2,1	55	1,7	3.831	1,5	2.774	1,3	111	244
152 CANKOVA	56	1,7	88	2,7	4.558	1,8	4.016	1,9	125	177
156 DOBROVNIK	34	1,0	33	1,0	4.001	1,6	13.246	6,1	97	105
158 GRAD	34	1,0	48	1,4	2.613	1,1	3.251	1,5	117	135
161 HODOŠ	2	0,1	0	0,0	12	0,0	1	0,0	0	-1
166 KRIŽEVCI	90	2,7	99	3,0	9.032	3,6	6.568	3,0	365	301
176 RAZKRİŽJE	36	1,1	37	1,1	2.244	0,9	1.337	0,6	57	173
187 VELIKA POLANA	22	0,7	24	0,7	1.717	0,7	797	0,4	92	85
188 VERŽEJ	46	1,4	28	0,9	2.642	1,1	1.665	0,8	164	168
195 APAČE	97	2,9	83	2,5	6.661	2,7	5.503	2,5	407	359

2. ZBIRNI REZULTATI POSLOVANJA PODJETNIKOV

2.1. PRIHODKI

Podjetniki v Pomurju so v letu 2010 ustvarili prihodke v višini 254.505 tisoč evrov, kar je za 1% več kot v predhodnem letu. Prihodki pomurskih podjetnikov predstavljajo 5,2 odstotni delež v Sloveniji.

V strukturi prihodkov prevladujejo poslovni prihodki z 99,0 odstotnim deležem. Največ poslovnih prihodkov je bilo ustvarjenih s čistimi prihodki od prodaje. 89,9% prihodkov od prodaje so podjetniki ustvarili na domačem trgu, 6,8% na trgu EU in 0,8% na trgih izven EU. Največji porast (za 126%) med poslovnimi prihodki je beležen pri spremembah oz. povečanju vrednosti zalog, proizvodov in nedokončane proizvodnje.

Preglednica 17: Obseg in struktura prihodkov podjetnikov

PRIHODKI	Znesek v tisoč €		Indeks	Delež v %	
	2010	2009	2010/2009	2010	2009
SKUPAJ	254.505	252.471	101	100,0	100,0
I. POSLOVNI PRIHODKI	251.837	250.588	100	99,0	99,3
1. Čisti prihodki od prodaje:	248.143	247.322	100	97,5	98,0
- na domačem trgu	228.706	230.691	99	89,9	91,4
- na trgu EU	17.298	15.439	112	6,8	6,1
- na trgu izven EU	2.138	1.192	179	0,8	0,5
2. Sprememba vrednosti zalog, proizvodov in nedokončane proizvodnje	459	203	226	0,2	0,1
3. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	10	0	-	0,0	0,0
4. Drugi poslovni prihodki	3.225	3.063	105	1,3	1,2
II. FINANČNI PRIHODKI	113	188	60	0,0	0,1
1. Finančni prihodki iz deležev	1	36	2	0,0	0,0
2. Finančni prihodki iz danih posojil	13	27	49	0,0	0,0
3. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	99	126	78	0,0	0,0
III. DRUGI PRIHODKI	2.556	1.695	151	1,0	0,7

Močan upad prihodkov je zaznan pri finančnih prihodkih. Ti so se v primerjavi z letom 2009 zmanjšali za kar 40%. Za največ so se zmanjšali prihodki iz deležev (za 98%). Rast prihodkov so podjetniki zabeležili le pri drugih prihodkih (za 51%).

2.2. ODHODKI

Pomurski podjetniki so v letu 2010 izkazali za 1% več odhodkov kot v letu 2009. **Skupno so ustvarili 241.499 tisoč evrov odhodkov.** Za najmanj so se povečali poslovni odhodki in to predvsem zaradi zmanjšanja stroškov blaga, materiala in storitev in zmanjšanja stroškov odpisov vrednosti.

Preglednica 18: Obseg in struktura odhodkov podjetnikov

ODHODKI	Znesek v tisoč €		Indeks	Delež v %	
	2010	2009	2010/2009	2010	2009
SKUPAJ	241.499	239.891	101	100,0	100,0
I. POSLOVNI ODHODKI	237.713	236.439	101	98,4	98,6
1. Stroški blaga, materiala in storitev	155.119	156.974	99	64,2	65,4
2. Stroški dela zaposlenecv	46.433	45.249	103	19,2	18,9
3. Odpisi vrednosti	15.880	16.364	97	6,6	6,8
4. Drugi poslovni odhodki	20.280	17.853	114	8,4	7,4
II. FINANČNI ODHODKI	3.258	2.956	110	1,3	1,2
1. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	5	4	122	0,0	0,0
2. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	2.505	2.150	117	1,0	0,9
3. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	748	802	93	0,3	0,3
III. DRUGI ODHODKI	528	495	107	0,2	0,2

Najpomembnejši med odhodki so poslovni odhodki. Ti so se povečali za 1 %. Med poslovnimi odhodki je najvišja rast odhodkov za 14% zabeležena pri drugih poslovnih odhodkih. **Po obsegu so največji stroški blaga, materiala in storitev (155.119 tisoč evrov),** čeprav so se v primerjavi z letom 2009 nekoliko zmanjšali. Stroški dela zaposlenecv so znašali 46.433 tisoč evrov, kar je 3% več kot leto prej. Med stroški dela je bilo 72,0% stroškov plač, 12,0% stroškov pokojninskih in socialnih zavarovanj ter 16,0% drugih stroškov dela.

Podjetniki so v letu 2010 za plače namenili 33.423 tisoč evrov, kar je za 3.6% več kot v letu 2009. **Povprečna mesečna plača na zaposlenega pri podjetnikih v Pomurju je bila 841 evrov, kar je za 23 evrov manj od republiškega povprečja (864 evrov).** V primerjavi s povprečno bruto plačo na zaposlenega v gospodarskih družbah, je le-ta pri podjetnikih nižja za 311 evrov.

2.3. DODANA VREDNOST

Samostojni podjetniki v Pomurju so v letu 2010 ustvarili 76.437 tisoč evrov neto dodane vrednosti, kar je za 0,8% več kot v letu 2009. Neto dodana vrednost je bila ugotovljena na vseh področjih dejavnosti. Najvišja je bila na področju gradbeništva (17.951 tisoč evrov), sledita področji predelovalne industrije (15.455 tisoč evrov) in področje trgovine (10.035 tisoč evrov).

Preglednica 19: Dodana vrednost in izguba na substanci po dejavnosti

PODROČJA DEJAVNOSTI	DODANA VREDNOST				IZGUBA NA SUBSTANCI				NETO DODANA VREDNOST v tisoč €	
	število podjetnikov	znesek v tisoč €	delež v %	indeks 2010/2009	število podjetnikov	znesek v tisoč €	delež v %	indeks 2010/2009	2010	2009
SKUPAJ	2.857	77.361	100,0	101	459	924	100,0	111	76.437	75.809
A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	35	1.259	1,6	111	5	6	0,6	66	1.253	1.123
C Predelovalne dejavnosti	375	15.665	20,2	98	42	210	22,7	275	15.455	15.846
D Oskrba z električno energijo, plinom in paro	4	627	0,8	226	9	9	1,0	116	618	270
E Oskrba z vodo; ravnanje z odpadki in saniranje okolja	2	43	0,1	0					43	44
F Gradbeništvo	452	18.041	23,3	102	49	90	9,7	186	17.951	17.674
G Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil	448	10.274	13,3	102	114	239	25,9	60	10.035	9.629
H Promet in skladiščenje	222	10.006	12,9	92	19	48	5,2	100	9.958	10.858
I Gostinstvo	396	9.116	11,8	103	35	76	8,2	133	9.041	8.836
J Informacijske in komunikacijske dej.	107	1.202	1,6	85	23	30	3,3	449	1.172	1.409
K Finančne in zavarovalniške dej.	59	633	0,8	112	19	18	2,0	198	614	555
L Poslovanje z nepremičninami	14	513	0,7	80	9	28	3,0	65	485	595
M Strokovne, znanstvene in tehnične dej.	345	5.271	6,8	101	53	57	6,1	96	5.214	5.170
N Druge raznovrstne poslovne dej.	59	371	0,5	134	20	38	4,1	359	333	266
P Izobraževanje	30	230	0,3	109	10	9	0,9	168	221	205
Q Zdravstvo in socialno varstvo	39	574	0,7	154	9	8	0,9	194	565	369
R Kulture, razvedrilen in rekreacijske dej.	46	242	0,3	137	10	19	2,1	95	223	156
S Druge dejavnosti	224	3.294	4,3	116	33	40	4,3	147	3.254	2.803

Dodana vrednost pomurskih podjetnikov je znašala 77.361 tisoč evrov, 1% več kot v letu 2009. Ugotovilo jo je 2.857 podjetnikov, kar je 85,6% vseh podjetnikov. Najvišja dodana vrednost je bila ustvarjena na področju gradbeništva (18.041 tisoč evrov) in predelovalne dejavnosti (15.665 tisoč evrov).

Izgubo na substanci v znesku 924 tisoč evrov je izkazalo 459 podjetnikov, kar je 13,7% vseh podjetnikov. Izguba na substanci se je v primerjavi z letom 2009 povečala za 11,0%. Najbolj se je povečala na področju informacijske in komunikacijske dejavnosti, sledita področji drugih raznovrstnih dejavnosti in predelovalna dejavnost. 32 podjetnikov v letu 2010 ni ugotovilo ne dodane vrednosti in ne izgube na substanci.

2.4. PODJETNIKOV DOHODEK IN NEGATIVNI POSLOVNI IZID

Samostojni podjetniki v Pomurju so v letu 2010 poslovali pozitivno, saj so ob koncu poslovnega leta ugotovili neto podjetnikov dohodek v višini 13.005 tisoč evrov. **Neto podjetnikov dohodek je v primerjavi z letom 2009 porasel za 2,9%, ugotovljen pa je bil na vseh področjih dejavnosti.** Najbolj uspešno so poslovali podjetniki s področja gradbeništva, strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnosti in predelovalne dejavnosti.

Preglednica 20: Podjetnikov dohodek in negativni poslovni izid po dejavnosti

PODROČJA DEJAVNOSTI	PODJETNIKOV DOHODEK				NEGATIVNI POSLOVNI IZID				NETO PODJETNIKOV DOHODEK/ NETO NEGATIVNI POSLOVNI IZID	
	število podjetnikov	znesek v tisoč €	delež v %	indeks 2010 2009	število podjetnikov	znesek v tisoč €	delež v %	indeks 2010 2009	v tisoč €	
									2010	2009
SKUPAJ	2.515	17.383	100,0	104	802	4.378	100,0	107	13.005	12.628
A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	31	178	1,0	85	9	97	2,2	198	81	159
C Predelovalne dejavnosti	328	2.724	15,7	105	89	650	14,9	82	2.074	1.790
D Oskrba z električno energijo, plinom in paro	2	32	0,2	*	11	16	0,4	125	15	-12
E Oskrba z vodo; ravnanje z odpadki in saniranje okolja	2	22	0,1	87					22	26
F Gradbeništvo	394	3.896	22,4	111	108	902	20,6	119	2.994	2.754
G Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil	398	2.216	12,7	96	164	847	19,3	113	1.369	1.551
H Promet in skladiščenje	187	2.185	12,6	94	54	436	10,0	62	1.749	1.608
I Gostinstvo	284	1.097	6,3	89	146	907	20,7	149	190	625
J Informacijske in komunikacijske dej.	102	555	3,2	87	28	38	0,9	532	517	629
K Finančne in zavarovalniške dej.	57	381	2,2	122	21	30	0,7	105	351	283
L Poslovanje z nepremičninami	13	76	0,4	69	10	72	1,6	96	4	36
M Strokovne, znanstvene in tehnične dej.	329	2.597	14,9	111	70	138	3,2	156	2.459	2.256
N Druge raznovrstne poslovne dej.	60	172	1,0	126	19	48	1,1	252	123	117
P Izobraževanje	34	111	0,6	116	6	5	0,1	114	106	91
Q Zdravstvo in socialno varstvo	42	222	1,3	127	6	26	0,6	264	195	164
R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dej.	45	130	0,7	132	11	16	0,4	60	114	72
S Druge dejavnosti	207	790	4,5	125	50	148	3,4	96	642	478

*Indeks je večji od 1000.

Podjetnikov dohodek kot pozitivno razliko med celotnimi prihodki in odhodki je v letu 2010 ustvarilo 2.515 podjetnikov, 75,3% vseh podjetnikov v Pomurju. **Podjetnikov dohodek je znašal 17.383 tisoč evrov in je bil najvišji na področju dejavnosti gradbeništva (3.896 tisoč evrov),** kjer se v primerjavi z letom 2009 povečal za 11%. Za najbolj se je podjetnikov dohodek povečal pri podjetnikih s področja oskrbe z električno energijo, plinom in paro, največji padec podjetnikovega dohodka (za 31%) je zabeležen pri podjetnikih s področja poslovanja z nepremičninami.

Negativni poslovni izid kot negativna razlika med celotnimi prihodki in odhodki je v letu 2010 porasel za 7%. Za kar 5,3 krat se je negativni poslovni izid povečal pri podjetnikih s področja informacijske in komunikacijske dejavnosti, največ pa ga je bilo ustvarjenega pri podjetnikih s področja gostinstva (907 tisoč evrov). Največji upad negativnega poslovnega izida v primerjavi z letom 2009 so zabeležili podjetniki s področja kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti (za 40%) in prometa in skladiščenja (za 38%).

3. SREDSTVA IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV PODJETNIKOV

Podjetniki so na dan 31.12.2010 izkazali 216.334 tisoč evrov sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev, 8,1% več kakor na dan 31.12.2009.

Preglednica 21: Bilanca stanja podjetnikov na dan 31.12.2010

SREDSTVA IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	Znesek v tisoč €		Indeks 31.12.09=100	Delež v %	
	31.12.2010	31.12.2009		31.12.2010	31.12.2009
I. SREDSTVA (A do D)	216.334	200.072	108	100,0	100,0
A. Dolgoročna sredstva	130.151	122.309	106	60,2	61,1
1. Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	1.527	1.301	117	0,7	0,7
2. Opredmetena osnovna sredstva	122.260	114.356	107	56,5	57,2
3. Naložbene nepremičnine	5.390	5.751	94	2,5	2,9
4. Dolgoročne finančne naložbe	497	410	121	0,2	0,2
5. Dolgoročne poslovne terjatve	477	490	97	0,2	0,2
B. Kratkoročna sredstva	75.491	68.839	110	34,9	34,4
1. Sredstva (skupine za odtujitev) prodajo	673	664	101	0,3	0,3
2. Zaloge	20.419	17.749	115	9,4	8,9
3. Kratkoročne finančne naložbe	1.719	2.050	84	0,8	1,0
4. Kratkoročne poslovne terjatve	42.858	39.336	109	19,8	19,7
5. Denarna sredstva	9.821	9.040	109	4,5	4,5
C. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	1.133	1.031	110	0,5	0,5
D. Terjatve do podjetnika	9.560	7.893	121	4,4	3,9
II. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV (A do D)	216.334	200.072	108	100,0	100,0
A. Podjetnikov kapital	96.936	92.329	105	44,8	46,1
B. Rezervacije in dolgoročne PČR	1.477	999	148	0,7	0,5
1. Rezervacije	494	420	118	0,2	0,2
2. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	983	580	170	0,5	0,3
C. Dolgoročne obveznosti	56.838	48.954	116	26,3	24,5
1. Dolgoročne finančne obveznosti	49.617	37.872	131	22,9	18,9
2. Dolgoročne poslovne obveznosti	7.221	11.082	65	3,3	5,5
Č. Kratkoročne obveznosti	59.954	57.216	105	27,7	28,6
1. Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev	14	89	15	0,0	0,0
2. Kratkoročne finančne obveznosti	14.717	14.151	104	6,8	7,1
3. Kratkoročne poslovne obveznosti	45.223	42.976	105	20,9	21,5
D. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	1.130	574	197	0,5	0,3

V strukturi sredstev po obsegu prevladujejo dolgoročna sredstva z 60,2 odstotnim deležem. Kratkoročna sredstva predstavljajo 34,9% vseh sredstev. V primerjavi s stanjem na dan 31.12.2009 so med sredstvi najbolj porasle terjatve do podjetnikov (za 21%), ki jih je izkazalo 721 podjetnikov. Za enak odstotek so porasle tudi dolgoročne finančne naložbe. Med obveznostmi do virov sredstev najvišjo rast beležijo kratkoročne pasivne časovne razmejitve (za skoraj 2 krat) ter rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve (za 48%). Najvišji delež med obveznostmi do virov sredstev pripada podjetnikovemu kapitalu (44,8%), ki je bil za 5% višji kot na dan 31.12.2009.

V. REZULTATI POSLOVANJA ZADRUG

V letu 2010 je v Pomurju poslovalo 36 zadrug. Po velikosti prevladujejo mikro zadruge (88,9%), 3 zadruge so majhne in 1 zadruga je srednje velika. Glede razvrščanja po velikosti veljajo za zadruge enaka merila kot za družbe. Zadruge v informaciji obravnavamo posebej zato, ker se poenoteni obrazci zadrug razlikujejo od poenotениh obrazcev družb¹⁵.

Zadruge so poslovno leto 2010 zaključile z rdečimi številkami. Izkazale so negativni poslovni izid in ustvarile 289 tisoč evrov neto čiste izgube, 4,9% manj kot v preteklem letu. 14 zadrug je ustvarilo čisti dobiček v znesku 50 tisoč evrov, 17 zadrug pa čisto izgubo v znesku 339 tisoč evrov.

Preglednica 22: Obseg in struktura čistega dobička, čiste izgube zadrug po dejavnostih

PODROCJA DEJAVNOSTI	ČISTI DOBIČEK				ČISTA IZGUBA				NETO ČISTI DOBIČEK/IZGUBA	
	število zadrug	znesek v tisoč €	delež v %	indeks 2010/2009	število zadrug	znesek v tisoč €	delež v %	indeks 2010/2009	znesek v tisoč €	
									2010	2009
SKUPAJ	14	50	100,0	23,0	17	339	100,0	65,0	-289	-304
A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	5	20	39,7	92,5	8	47	13,9	30,1	-27	-136
C Predelovalne dejavnosti					1	8	2,3	561,1	-8	-1
F Gradbeništvo					3	145	42,8	92,1	-145	-51
G Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil	5	14	28,5	20,8	2	118	34,8	63,5	-104	-117
K Finančne in zavarovalniške dej.	1	6	11,2	47,9					6	12
L Poslovanje z nepremičninami	1	1	1,9	-					1	-16
M Strokovne, znanstvene in tehnične dej.	2	9	18,7	103,0	1	8	2,4	-	1	9
N Druge raznovrstne poslovne dej.					2	13	3,7	368,6	-13	-3

Čisti dobiček se je v primerjavi z letom 2009 zmanjšal za 77,1%. Za 3,0% se je čisti dobiček povečal le pri dveh zadrugah s področja strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti. Čista izguba se je najbolj povečala pri zadrugah s področja predelovalne dejavnosti (5,6 krat). Na delež ustvarjene čiste izgube so najbolj vplivale še zadruge s področja dejavnosti gradbeništva (42,8%) in zadruge s področja trgovine (34,8%).

¹⁵ Izjema je obrazec podatki iz izkaza poslovnega izida, ki je enak tako za družbe kot za zadruge.

VI. GOSPODARSKA MOČ POMURSKE REGIJE

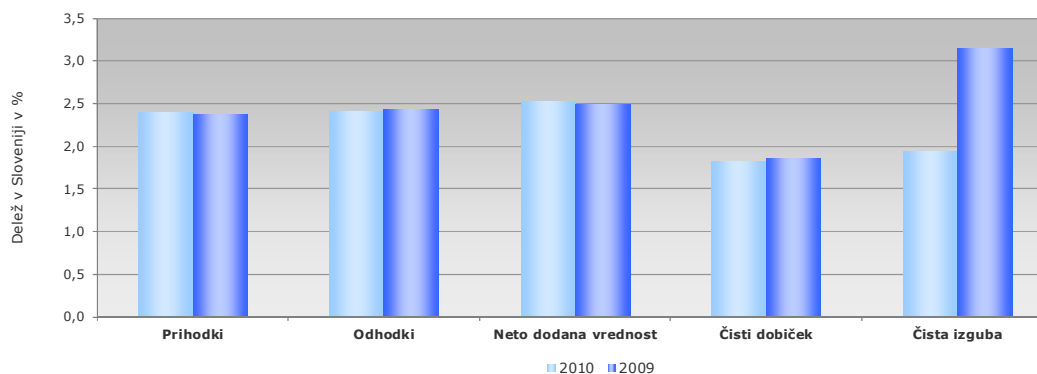
Gospodarske družbe

Gledano v republiškem merilu, so pomurske družbe (2,8% vseh v Sloveniji) v letu 2010 zaposlovale 3,5% vseh zaposlenih ter ustvarile 2,4% prihodkov. **Delež vseh pomembnejših kategorij je ostal nespremenjen, občutno se je zmanjšal delež v izgubah.** Glede na navedeno, bi lahko rekli, da gospodarska moč regije stagnira.

Preglednica 23: Primerjava pomembnejših postavk poslovnega izida družb v regiji z republiko

GOSPODARSKE DRUŽBE	POMURJE			SLOVENIJA			Delež Pomurja v Sloveniji v %	
	Zneski v tisoč €		Indeks	Zneski v tisoč €		Indeks	2010	2009
	2010	2009	2010/2009	2010	2009	2010/2009		
Prihodki	1.806.849	1.660.294	108,8	75.317.646	70.199.832	107,3	2,4	2,4
Odhodki	1.806.396	1.677.422	107,7	75.131.078	69.227.453	108,5	2,4	2,4
Neto dodana vrednost	420.205	398.732	105,4	16.675.270	15.955.527	104,5	2,5	2,5
Čisti dobiček	47.036	47.998	98,0	2.576.223	2.595.495	99,3	1,8	1,8
Čista izguba	54.716	64.813	84,4	2.832.719	2.059.439	137,5	1,9	3,1
Neto čisti dobiček	-7.680	-16.815	45,7	-256.497	536.056	-	3,0	-

Gospodarska moč regije v obdobju 2009-2010

Iz primerjave pomembnejših postavk poslovnega izida družb v regiji z republiko, je prvič po več letih mogoče ugotoviti ugodnejše gibanje v regiji kot v republici. V Pomurju smo tako zabeležili za 1,5 odstotnih točk višjo rast prihodkov, obseg odhodkov je bil nižji za 0,8 odstotne točke. Ugodnejšo rast beležimo tudi pri neto dodani vrednosti. Le-ta je bila višja za 0,9 odstotne točke. Tako v regiji kot republici so nekoliko slabše poslovale uspešne družbe, medtem ko so neuspešne družbe v regiji zmanjšale obseg čiste izgube za 15,6%, v republici pa povečale kar za 37,5%. Rezultat tega je občutno zmanjšan obseg neto čiste izgube v Pomurju, v republici pa so družbe po pozitivnem poslovnem rezultatu v letu 2009, poslovno leto 2010 zaključile v rdečih številkah. V osmih regijah od skupno dvanajst, so družbe poslovno leto 2010 zaključile v izgubah. Pomurska regija je po višini ustvarjene neto čiste izgube, med vsemi regijami, ki so ustvarile izgubo, na šestem mestu. Najvišje izgube so ustvarile družbe v Gorenjski regiji (243.217 tisoč evrov), najnižje pa v Zasavski regiji (5.240 tisoč evrov).

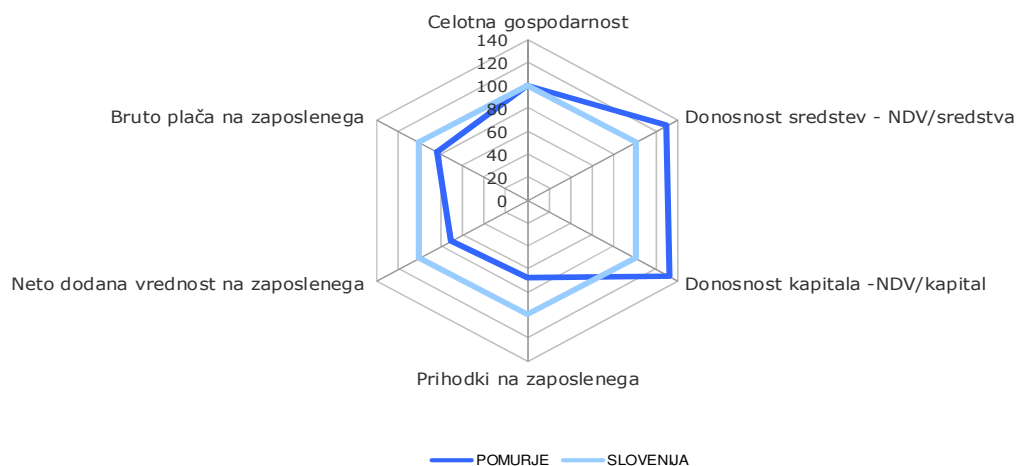
Najbolj razvita med regijami je Osrednjeslovenska regija. V tej regiji je bilo 44,6% vseh družb, ki so zaposlovale 37,3% vseh delavcev in ustvarile 46,4% vseh prihodkov. Prav družbe v tej regiji so najbolj poslabšale neto čisti poslovni izid, saj so lani izkazovale še neto čisti dobiček, v letu 2010 pa prvič izkazale neto čisto izgubo (78.723 tisoč evrov). Neto čisti dobiček so izkazale štiri regije, in sicer največ družbe Jugovzhodne Slovenije, 208.184 tisoč evrov, povečale pa so ga le družbe Koroške regije.

Preglednica 24: Temeljni kazalniki o poslovanju družb v regiji in republici

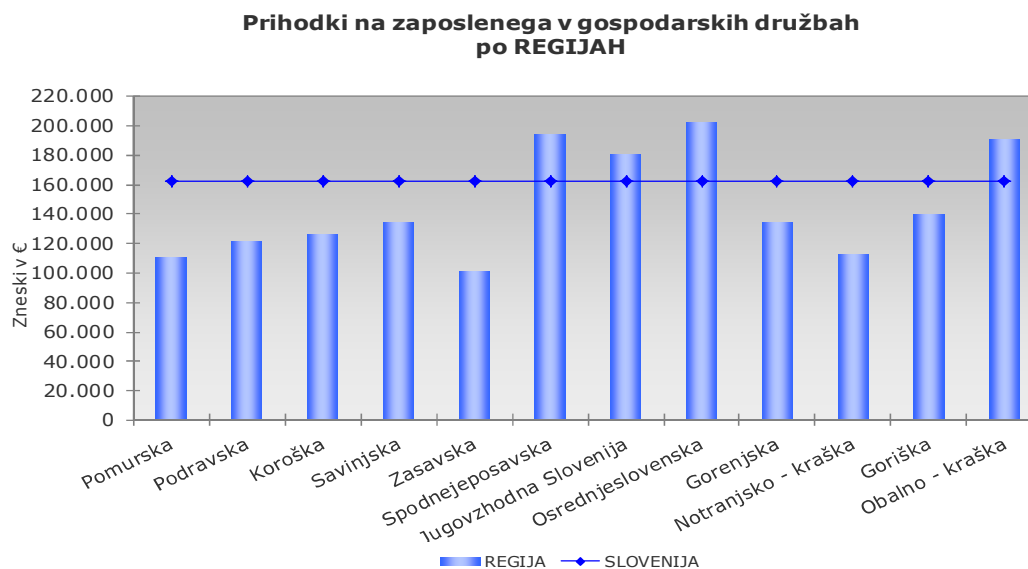
GOSPODARSKE DRUŽBE	POMURJE		Indeks 2010/09	St. rasti v %	SLOVENIJA		Indeks 2010/09	St. rasti v %
	2010	2009			2010	2009		
GOSPODARNOST								
Celotna gospodarnost	1,00	0,99	101,1	1,1	1,00	1,01	98,9	-1,1
Gospodarnost poslovanja	1,01	1,02	99,0	-1,0	1,03	1,03	99,8	-0,2
Delež čistega dobička v prihodkih (v %)	2,60	2,89	90,0	-10,0	3,42	3,70	92,5	-7,5
Delež čiste izgube v prihodkih (v %)	3,03	3,90	77,6	-22,4	3,76	2,93	128,2	28,2
DONOSNOST								
Donosnost sredstev - NDV/sredstva	0,22	0,22	100,7	0,7	0,17	0,16	105,1	5,1
Donosnost kapitala - NDV/kapital	0,58	0,56	104,2	4,2	0,44	0,44	99,0	-1,0
PRODUKTIVNOST								
Prihodki na zaposlenca v €	110.934	107.318	103,4	3,4	162.799	151.518	107,4	7,4
Neto čisti dobiček/izguba na zaposlenca v €	-472	-1.087	43,4	-56,6	-554	1.157	-	-
Neto dodana vrednost na zaposlenega v €	25.799	25.773	100,1	0,1	36.044	34.438	104,7	4,7
Bruto plača na zaposlenca v €	1.152	1.117	103,2	3,2	1.373	1.323	103,8	3,8
Čisti dobiček na zaposlenega v €	2.888	3.102	93,1	-6,9	5.568	5.602	99,4	-0,6
Čista izguba na zaposlenega v €	3.359	4.189	80,2	-19,8	6.123	4.445	137,7	37,7
FINANCIRANJE								
Delež kapitala v virih sredstev, v %	37,63	38,93	96,6	-3,4	37,82	35,62	106,2	6,2
Kapitalska pokritost dolgoročnih sredstev v %	61,54	63,63	96,7	-3,3	60,98	55,81	109,3	9,3
Razmerje med dolgovi/kapital	1,56	1,47	106,1	6,1	1,56	1,72	90,6	-9,4

Primerjava temeljnih kazalnikov o poslovanju kaže, da pomurske družbe prvič po več letih ne zaostajajo v gospodarnosti. Celotna gospodarnost poslovanja je tako na enaki ravni kot v republici, nekoliko zaostajajo družbe v regiji pri gospodarnosti poslovanja. Ugodnejši kot v republici so tudi kazalniki donosnosti. Še vedno pa je precejšen razkorak viden pri temeljnih kazalnikih produktivnosti. Tako v Pomurju zaostajamo pri prihodkih na zaposlenega za 32%, pri neto dodani vrednosti na zaposlenega za 28% in pri bruto plači na zaposlenega za 16%.

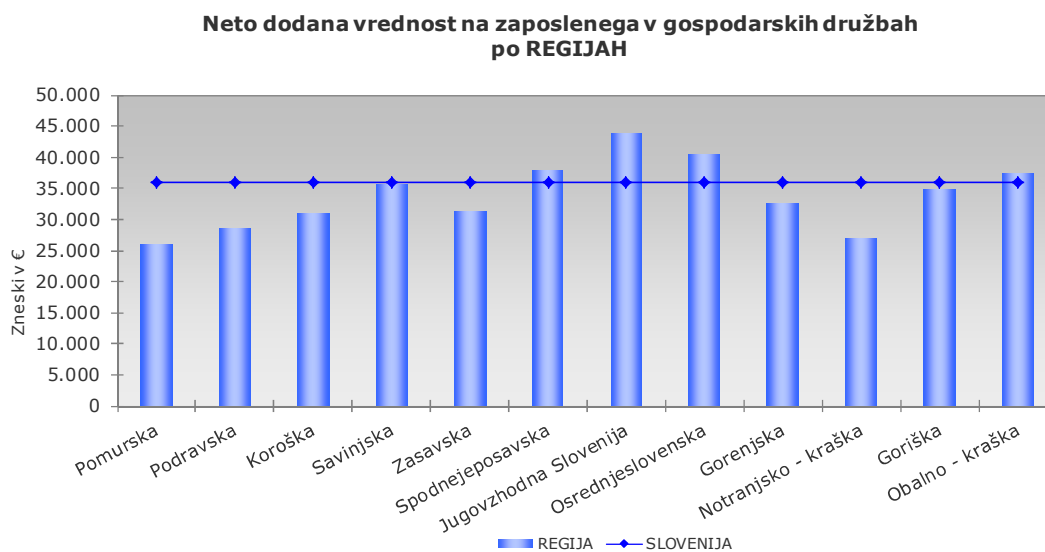
Razvojna mreža pomurskih družb v letu 2010

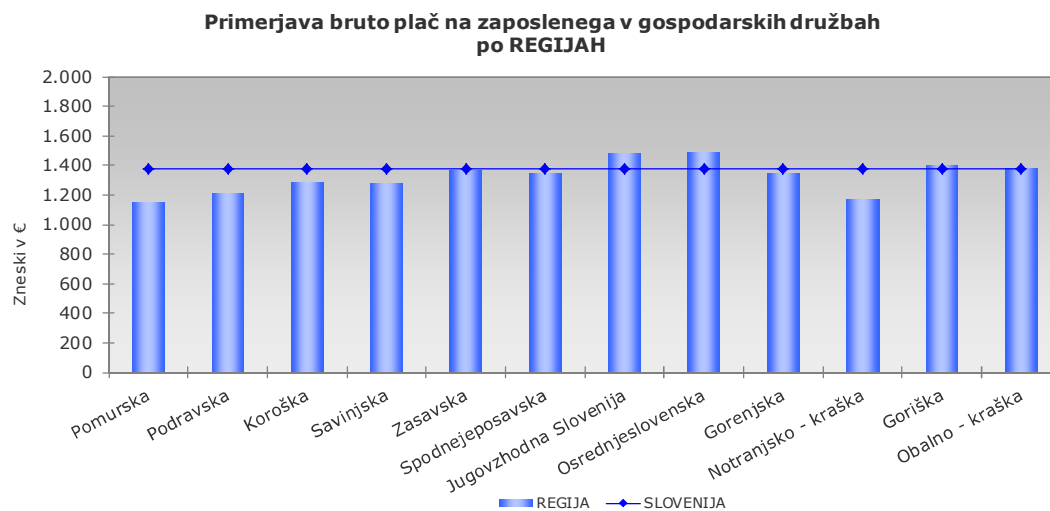
V nadaljevanju pogledimo še kakšno je gibanje osnovnih kazalnikov produktivnosti po posameznih regijah. Pri **prihodkih na zaposlenega** najvišjo vrednost beležijo družbe iz Osrednjeslovenske regije (202.355 evrov). Povprečje v republiki (162.799 evrov) dosegajo še družbe v Spodnjeposavski regiji, Jugovzhodni Sloveniji in Obalno-kraški regiji.

Tako kot prejšnja leta, tudi letos dosegajo pomurske družbe najnižjo **neto dodano vrednost na zaposlenega** (25.799 evrov). Še najbolj se pomurskemu povprečju približa Notranjsko-kraška regija s 27.040 evri na zaposlenega. Najvišja neto dodana vrednost na zaposlenega je dosežena v Jugovzhodni Sloveniji (43.916 evrov). Družbe iz te regije prekašajo drugouvrščene družbe iz Osrednjeslovenske regije kar za 3.462 evrov na zaposlenega.

Podobna slika je tudi pri **bruto plači na zaposlenega**. Najnižje plače so bile izplačane delavcem v Pomurski regiji, najvišje pa delavcem v Osrednjeslovenski regiji (1.490 evrov). Po višini sledijo družbe s področja Jugovzhodne Slovenije in Goriške regije. Republiško povprečje (1.373 evrov) niso dosegle družbe v osmih od skupno 12 statističnih regij.

Samostojni podjetniki

Samostojni podjetniki v Pomurju so v letu 2010 poslovali pozitivno in poslovno leto zaključili z neto podjetnikovim dohodkom v višini 13.005 tisoč evrov, kar predstavlja 4,7% celotnega neto podjetnikovega dohodka v Sloveniji. **Pomurska regija je po dosežene končnem poslovnem izidu poslovanja podjetnikov med 12 statističnimi regijami uvrščena na 9 mesto.** Pri pomurskih podjetnikih, ki predstavljajo 4,7% vseh podjetnikov v Sloveniji, je bilo zaposlenih 6,6% delavcev vseh majhnih podjetnikov. Pomurski podjetniki razpolagajo z 5,4% deležem celotnega premoženja podjetnikov in so ustvarili 5,2% vseh čistih prihodkov od prodaje.

Preglednica 25: Primerjava pomembnejših postavk poslovnega izida podjetnikov v regiji z republiko

Samostojni podjetniki	POMURJE			SLOVENIJA			Delež Pomurja v Sloveniji v %	
	Zneski v tisoč €		Indeks	Zneski v tisoč €		Indeks	2010	2009
	2010	2009	2010/2009	2010	2009	2010/2009		
Prihodki	254.505	252.518	100,8	4.855.761	4.594.683	105,7	5,2	5,5
Odhodki	241.499	239.891	100,7	4.581.945	4.333.878	105,7	5,3	5,5
Neto dodana vrednost	76.437	75.809	100,8	1.347.359	1.319.643	102,1	5,7	5,7
Podjetnikov dohodek	17.383	16.722	104,0	362.467	336.481	107,7	4,8	5,0
Negativni poslovni izid	4.378	4.094	106,9	88.652	75.676	117,1	4,9	5,4
Neto podjetnikov dohodek	13.005	12.628	103,0	273.815	260.805	105,0	4,7	4,8

Pri poslovanju samostojnih podjetnikov je v letu 2010 v primerjavi z letom 2009 opazen trend izboljšanja poslovanja. **Podjetniki so skupne prihodke povečali bolj kot skupne odhodke. Indeks rasti negativnega poslovnega izida pri pomurskih podjetnikih je bil za 10,2 odstotne točke nižji kot pri podjetnikih na ravni Slovenije.** V Pomurju so podjetniki zabeležili za 3,7 odstotne točke nižjo rast podjetnikovega dohodka in za 1,3 odstotne točke nižjo neto dodano vrednost od slovenskega povprečja. Pri ustvarjenem neto podjetnikovem dohodku so bili uspešnejši podjetniki na nivoju republike, saj se jim je le-ta povečal za 5,0%, podjetnikom v Pomurju pa za 3,0%.

Preglednica 26: Temeljni kazalniki o poslovanju podjetnikov v regiji in republici

MAJHNI SAMOSTOJNI PODJETNIKI	POMURJE			Indeks 2010/09	St. rasti v %	SLOVENIJA			Indeks 2010/09	St. rasti v %
	2010	2009				2010	2009			
GOSPODARNOST Celotna gospodarnost	1,05	1,05	100,1	0,1	1,06	1,06	100,0	0,0		
Gospodarnost poslovanja	1,22	1,23	99,4	-0,6	1,24	1,26	98,8	-1,2		
Čista dobičkovnost prihodkov v % (NPD/PRIHODKI)	5,11	5,00	102,2	2,2	5,64	5,68	99,3	-0,7		
DONOSNOST Donosnost sredstev - NDV/sredstva	0,35	0,38	93,2	-6,8	0,34	0,35	97,3	-2,7		
Donosnost kapitala - NDV/kapital	0,79	0,82	96,0	-4,0	0,66	0,68	97,2	-2,8		
PRODUKTIVNOST Prihodki na zaposlenega v €	76.856	73.825	104,1	4,1	96.467	88.140	109,4	9,4		
Neto podjetnikov dohodek/na zaposlenega v €	3.927	3.692	106,4	6,4	5.440	5.003	108,7	8,7		
Neto dodana vrednost na zaposlenega v €	23.079	22.163	104,1	4,1	26.767	25.315	105,7	5,7		
Bruto plača na zaposlenca v €	841	786	106,9	6,9	864	799	108,2	8,2		

Podjetniki v Pomurju so dosegli slabšo celotno gospodarnost in slabšo gospodarnost poslovanja kot podjetniki v republici. Podjetniki so na 100 evrov skupnih odhodkov izkazali 105 evrov skupnih prihodkov. Bolj uspešen je kazalnik gospodarnosti poslovanja, saj so podjetniki na 100 evrov poslovnih odhodkov ustvarili 122 evrov poslovnih prihodkov (v republici 124 evrov). **Čista dobičkovnost prihodkov se je v regiji izboljšala za 2,2%, na nivoje države pa poslabšala za 0,7%.**

Pri kazalnikih donosnosti so podjetniki v regiji dosegli večjo uspešnost kot podjetniki v republiki. **Uspešnejši so bili pri donosnosti kapitala.** Na 100 evrov kapitala so ustvarili 79 evrov neto dodane vrednosti (v republiki 66 evrov), na 100 evrov sredstev pa 35 evrov neto dodane vrednosti (v republiki 34 evrov).

Kazalniki produktivnosti pomurskih podjetnikov kažejo zaostajanje regije za državnim povprečjem. Za največ zaostajajo pri ustvarjenem neto podjetnikovem dohodku na zaposlenega (za 27,8%), pri prihodkih na zaposlenega zaostajajo za 20,3% in pri neto dodani vrednosti na zaposlenega za 13,8%. Za najmanj zaostajajo pri izplačani bruto plači na zaposlenega (za 2,7% oz. za 23 evrov).

Zadruge

36 zadrug v Pomurju predstavlja 12,2% vseh zadrug v republiki Sloveniji. Njihovo poslovanje je bilo tako kot na ravni Slovenije negativno, saj so ob koncu leta dosegle neto čisto izgubo v višini 289 tisoč evrov. Zadruge v Sloveniji so izkazale 509 tisoč evrov neto čiste izgube.

Preglednica 27: Primerjava pomembnejših postavk poslovnega izida zadrug v regiji z republiko

ZADRUGE	POMURJE			SLOVENIJA			Delež Pomurja v Sloveniji v %	
	Zneski v tisoč €		Indeks 2010/2009	Zneski v tisoč €		Indeks 2010/2009	2010	2009
	2010	2009		2010	2009			
Prihodki	44.315	43.154	102,7	736.097	735.858	100,0	6,0	5,9
Odhodki	44.586	43.416	102,7	736.165	737.103	99,9	6,1	5,9
Neto dodana vrednost	3.037	2.726	111,4	77.962	76.463	102,0	3,9	3,6
Čisti dobiček	50	217	23,0	3.663	3.926	93,3	1,4	5,5
Čista izguba	339	521	65,0	4.172	5.811	71,8	8,1	9,0
Neto čisti dobiček/izguba	-289	-304	95,0	-509	-1.885	27,0	56,8	16,1

Pomurske zadruge so v letu 2010 v primerjavi z zadrugami na nivoju republike dosegle višjo rast prihodkov in odhodkov. Odhodki so se povečali za 2,7%, medtem ko so se v republiki zmanjšali za 0,1%. Zadruge so v letu 2010 ustvarile neto dodano vrednost v znesku 3.037 tisoč evrov, kar predstavlja 3,9 odstotni delež v republiki. Rast neto dodane vrednosti pomurskih zadrug je bila za 9,4 odstotne točke višja od slovenskega povprečja. V Pomurju se je v primerjavi z letom 2009 čisti dobiček zmanjšal za 77,0%, čista izguba pa za 35,0%. Ustvarjena neto čista izguba v višini 289 tisoč evrov predstavlja 56,8 odstotni delež v republiki Sloveniji.

Preglednica 28: Temeljni kazalniki o poslovanju zadrug v regiji in republiki

ZADRUGE	POMURJE		Indeks 2010/2009	St. rasti v %	SLOVENIJA		Indeks 2010/2009	St. rasti v %
	2010	2009			2010	2009		
Prihodki na zaposlenca v €	320.819	323.370	99,2	-0,8	222.219	216.884	102,5	2,5
Neto čisti dobiček/izguba na zaposlenca v €	-2.093	-2.280	91,8	-8,2	-154	-556	27,7	-72,3
Neto dodana vrednost na zaposlenega v €	21.988	20.423	107,7	7,7	23.536	22.536	104,4	4,4
Bruto plača na zaposlenca v €	1.248	1.268	98,4	-1,6	1.175	1.153	101,9	1,9
Čisti dobiček na zaposlenega v €	362	1.627	22,2	-77,8	1.106	1.157	95,6	-4,4
Čista izguba na zaposlenega v €	2.454	3.906	62,8	-37,2	1.260	1.713	73,5	-26,5

Pri zadrugah v Pomurju je bilo zaposlenih 138 delavcev, kar predstavlja 4,1% vseh zaposlenih pri zadrugah. Zadruge na nivoju republike so namreč zaposlovale 3.312 delavcev. Zadruge so gospodarile s premoženjem v višini 27.843 tisoč evrov, kar prestavlja 3,7% premoženja vseh slovenskih zadrug. Bruto plača na zaposlenega pri zadrugah v Pomurju je znašala 1.248 evrov, kar je za 73 evre več kot v republiki. Prihodki na zaposlenega so pri zadrugah v Pomurju znašali 320.819 evrov, 44,4 % več kot v republiki.